

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 6/19, marraskuu-joulukuu 2019, 18. vuosikerta, irtonumero 2 €

Ammattiliitoilla nyt näytön paikka !

Työehtoshoppailua. s.2
Halpatyövoiman maahantuonnista. s.3
Työehtosopimukset ja kikykatkolla s.4
Sote-farssi jatkuu. s.5
Pakotteet ja Pohjois-Korean ruokaturva. 7
Tutustuimme Krimiin. s.10-12
Ilmaston muutos on tosiasia. s.12
Sähkön tarve lisääntyy. s.13
Historiallinen materialismi (2/1) s.14
Voiman Venäjä-Venäjän uhka. s.16

Ay-väki kokoontui 18.9.2015 Rautatien torille vastustamaan "kilpailukykyloikkaa" ja vaatimaan "irti leikkauksista". Silloin ay-johtajat suhtautuivat maltillisesti Sipilän vaatimuksiin, "kunnan yhdessä sovitaan".

Työnantajat valmistautuvat heikentämään ay-liikettä. He uhkaavat liittojen rahoituspohjaa kieltäytymällä tilittämästä mm. PAU:n jäsenmaksuja. Siirtämällä työntekijöitä halvemmän sopimuksen piiriin pyritään isoihin palkanalennuksiin. Sopimusneuvottelujen alussa he ovat tuoneet pöytään ison määrän heikennesytyksiä. Värvätään rikkurityövoimaa. Kiky ei enää kapitalisteille riitä. Nyt liitoilla on näytön paikka.

Sivut 2, 3, 4 ja 5

Sivut 2-3

- Ongelman ydin, uusliberalismi on kumottava
- Työehtoshoppailua
- Tarvitaan yhteisrintama
- Mistä halpatyövoiman maahantuonnissa on kysymys?
- Kaksi katastrofia

Sivut 4-5

- Työehtosopimukset ja kiky katkolla
- Työläisten hanakkuus ottaa töitä vastaan
- Sote-farssi jatkuu
- Mitä ovat ne leveät hartiat?
- Teollisuusliiton ammattiosastojen kannanotto

Sivut 6-7

- Juhannusmuistoja
- Miten käy Kihniön apteekin
- Brahean perintö
- Pakotteet vaikeuttavat Pohjois-Korean ruokaturvaa
- Rahaa on mutta ei kaikille
- Maakuntahanke vallan keskitystä harvojen käsiin

Sivut 8-9

- Ranskan oikeisto kaksilla ratilla voittoa EU-vaalissa -19(3)
- Kukas se kissan hännän nostaa
- Suuresta puhalluksesta 25 vuotta

Sivut 10-11

-Tutustuimme Krimiin

Sivut 12-13

- Ilmaston muutos luokkataistelun kysymys
- Sähkön tarve lisääntyy
- Suomen maksut EU:lle nousivat
- Ihmiskunnan ekologinen jalanjälki on tullut vastaan

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin perusteista (2/1)
- Uskonto, vapaa-ajattelu, kommunismi

Sivut 16-17

- Voiman Venäjä-Venäjän uhka
- Ystävyysvierailu Tulaan
- Venäjän vaalit
- Kolmas voima-Kansalaisliitto toimii Venäjällä
- Rikkaat rikastuvat myös Venäjällä

Sivut 18-19

- Työkansan ääni kuuluu muutoksen puolesta
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Liittoutuneiden operatiot Exporter ja Countenance
- Kilpajuoksu kohti lopullista voittoa
- Oikeusvaltio

Ilmaston hyvinvointi on tullut osaksi luokkataistelua

Kuva 20.10.2018 ilmastomarssista, joka suuntautui Kansalaistorille. Mikään ei viittanut siihen, että näitä ihmisiä olisi manipuloitu asian taakse. Kaikilla oli selkeät näkemykset asiasta.

Keskustelu ilmaston muutoksesta käy repivänä. Työväenliikkeessä monet epäilevät sen olemassaoloa. Kyse on siitä, että muutos huomataan vasta, kun pääomapiirit sopeuttavat toimintaansa uusiin olosuhteisiin ja palkan-saaja laitetaan maksumieheksi. Polttoainevero ei vähennä sen kulutusta, mutta sattuu köyhään. Tiedeyhteisö ei epäile ilmaston muutosta. Kun lapset, hiihtäjät ja pilkkimiehet yhä useammin kaipaavat talvisin lunta ja jäätä, on ilmastossa jotain muuttunut. Siksi myös meidän on otettava asia haltuumme.

Katso sivut 12 ja 13

Suomen ja Venäjän naapuriystävyyden turvattavuus

Silta Krimille Kertsinsalmen yli avattiin liikenteelle vuosi sitten. Vieressä vasemmalla uusi rautatie-silta, joka otetaan käyttöön joulukuussa.

Neuvostoliittoa ei enää ole. Venäjä on kuitenkin aina Suomelle naapuri, johon meidän tulee varmistaa hyvät suhteet. Venäjän asema tänään on muotoutunut USA:n ja sen nato-liittolaisten vastavoimaksi, niiden pyrkiessä uuteen maailman jakoon, jonka kohteena on Venäjä itse. Asemamme on tänään hyvin vaarallinen maailman imperialistipiirien pyrkiessä käyttämään Suomea astinlautanaan Venäjää vastaan. Suomen tulee erota Nato-kytkennöistä, palata puolueettomuuteen sekä palauttaa normaalit naapuruussuhteet Venäjään.

Sivut 10-11, 12,16 ja 17

Kukas se kissan hännän nostaa

Vanha sanonta kuuluu, että ”kukas sen kissanhännän nostaa, jos ei kissa itse”. Tähän aikaan se sopii varsin hyvin, sillä minä-minä väkeä taitaa nykyään olla näkyvästi enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tosin kapitalismissa itsekkyyden aino luonteva oma suu on aina lähempänä kuin kontin suu. Marx teki aikanaan valtavan tutkimuksen, jonka koko maailma tuntee nimellä Pääoma. Marx tuli siihen tulokseen, että kapitalistista talousjärjestelmää ohjaa luonnon lakien kaltainen kokonaan ihmisistä riippumaton arvolaki. Se esiintyy kapitalismin kaksiosuenteen vuoksi arvotuohteena ja tuotearvona.

Arvotuoite ja tuotearvo

Arvotuoite sisältää yksinkertaisen uusintamisen. Sen Marx kuvasi kaavalla $C' = C + v + m$. Siinä C' on kokonaistuotanto, C tavaravaraosat, v on työpalkat ja m lisäarvo. Tuotearvo sisältää laajennetun ja kasautuvan uusintamisen. Sen hän kuvasi kaavalla $C = c + v + m$. Nyt C on kokonaistuotanto, c on varastoissa oleva kapitalistien ikioma pysyvä pääoma, v on työpalkat ja m on lisäarvo.

Näin kaavoihin tiivistettynä Marx kuvaarvolain, joka määrää kuinka kapitalistinen talousjärjestelmä toimii joka hetki, taukoamatta. Se ohjaa kapitalisteja kaikissa toiminnoissa, vaikka he eivät sitä itse tiedä eivätkä voi sille mitään. Arvolain vuoksi kapitalisti on kapitalistin pahin vihollinen, vaikka heidän on pakko yhdessä riistää palkkatyöläisiä. Arvolain seurauksena pääomat keskittyvät ja kapitalistien määrä vähenee, mutta työläisten määrä lisääntyy. Tämä luonnon lakien kaltainen laki toimii kapitalistisen järjestelmän loppuun saakka.

Ensin tunnettiin vain palkat

Marxin tutkimukset kestivät yli kolmekymmentä vuotta. Sen tulokset hän julkaisi nimellä ”Pääoma Kansantaloustieteen arvostelu”. Se on niin valtava, monipuolinen ja perusteellinen, että sen äärellä lukijat jopa tutkijatkin ovat istuneet hämmentyneinä ja silmät suurina. Pääomalla on suorastaan pyöryttävä vaikutus. Ehkä siitä johtuu, että käytännössä sen ”totuus ts. sen todellisuus ja voima, tämänpuolisuus” on tähän asti jäänyt todistamatta, vaikka itse Marx sitä filosofissaan edellytti.

Noiden kaavioiden symboleista on tunnettu vain vaihteleva pääoma ts. palkat (v). Vasta, kun kansantalouden tilinpidossa ryhdyttiin julkaisemaan kokonaistuotannon arvo (C'), tunnettiin tuotanto ja

palkat, mutta edelleen jäi avoimeksi liikkuva pääoma ts. varastot (C) ja lisäarvo (m).

Arvotuoite t. yksinkertaisen uusintaminen

Nykyinen bruttokansantuote (bkt) on mielivaltainen tilastokokoelma, joka ei noudata hyvää kirjjanpitoa. Sen kaksi puolta eivät ole toisistaan riippuvaisia. Siksi ne eivät korreloi eivätkä koskaan täsmää.

Kansantalouden tilinpidossa on kuitenkin runsaasti tietoa talouden eri osista. Niistä syntyy varsin helposti tuloslaskelma, joka noudattaa hyvää kaksinkertaista kirjjanpitoa. Molemmat puolet, tulot ja menot, ovat toisistaan riippuvaisia, ne korreloivat ja aina täsmäivät.

Tuloslaskelman avainongelma oli varastojen arvo. Se saadaan, kun kokonaistuotannosta (C') vähennetään palkkojen ja toimintaylijäämien netto, sekä kaikki verot ja maksut. Jäännös on tavaravarojen arvo. Vuonna 2018 kokonaistuotanto oli 432,5 miljardia euroa. Kun siitä vähennetään varastojen arvo 225,5 ja palkat 90,2 jäännös on lisäarvo 116,9.

Näin on saatu selville arvotuoite eli yksinkertainen uusintaminen: $C' = 432,6 = C \text{ 225,5} + v \text{ 90,2} + m \text{ 116,9}$ ja lisäarvon suhdeluku on 77,2.

Pääoman muodostus

Tuloslaskelman toisella puolella on tuotannon käyttö. Se saadaan, kun tuotannon arvosta 432,6 vähennetään varastojen arvo 225,5, kulutus 177,9, sekä lisättään kauppataseen alijäämä 1,3 (yli jäämä pitäisi/pitää vähentää). Nyt jäännös 30,5 miljardia euroa on pääoman muodostusta.

Tässä on todettava, että tämä uusi pääoma ei ole tuotannon välineitä, vaan muuta uutta pääomaa, asuntoja, huviloita, julkisia tiloja jne.. Tuotantoprosessin aikana välineiden fyysinen kulumisen korvataan välittömästi, mutta vanhan

poisto ja uuden tekniikan käyttöön-otto, ns. moraalinen kulumisen, korvataan erikseen. Yleensä se näkyy arvon kasvuna, vaikka kulumisen, konkreettinen ja moraalinen, ovat aina lomittain.

Tässä käsitellään vain pääoman kiertoa tuotantoprosessissa. Kiinteän pääoman ja voitonsuhdeluvun laskutendenssin laki jäävät nyt käytännön syystä käsittelemättä. Työväenluokan kannalta lisäarvo on ensisijainen, kun kapitalistien kannalta ensisijaisia ovat kiinteä pääoma ja voiton suhdeluvun laskutendenssin laki.

Tuotearvo t. laajennettu uusintaminen

Edelleen. Että päästäisiin tuotearvoon, laajennettuun ja kasautuvaan uusintamiseen, on selvitettävä, paljonko ilmaista lisätyötä on piiloutunut tavaravaraosiin. Se selviää, kun tiedetään, että varastot vaihtuivat (uusitaan) vuoden aikana lähes kaksi kertaa. Siksi varastoissa on työtä suhteellisesti saman verran (20,9%), kun sitä oli kokonaistuotannossa.

Kun varastojen (C) arvo oli 225,5, silloin siinä oli ilmaista niin sanottua lisätyötä (v) 47,0 miljardia euroa. Kun se vähennetään varastojen arvosta silloin omistajien ikioma pysyvä pääoma (c) oli 178,5 miljardia euroa.

Nyt Marxin symboleissa tapahtuu muutos. Kokonaistuotannon merkintä on C. Näin tuotearvo, laajennettu ja kasautuva uudistaminen on; $C \text{ 432,6} = c \text{ 178,5} + v \text{ 90,2} + m \text{ 163,9}$ ja lisäarvon suhdeluku on 181,7.

Palkkojen ja lisäarvon lopullinen jako

Tässä ei ole vielä kaikki. Palkat ja lisäarvo joutuvat vielä uudelleen ja lopulliseen jakoon. Ensimmäiseksi on selvitettävä työn arvo. Se saadaan, kun kokonaistuotannosta vähennetään kapitalistien ikioma pysyvä pääoma. Sen jälkeen kansantulo on 254,1 miljardia euroa. Jakamalla se tehdyillä työtunnneilla, saadaan työn arvoksi 69,22 euroa tunnissa.

Sitä lähellä olevat tai sitä suuremmat palkat, eivät ole tuottaneet lainkaan lisäarvoa. Ne ovat yritysten johtajilleen palkkana maksettua lisäarvoa. Niiden määrä oli 14,3 miljardia euroa, jotka on palkkasum-

Ranskan oikeisto kaksilla raiteilla voittoon EU:n vaaleissa 2019 (3)...

Jatkoa sivulta 8

ulkopuolelle, lakkoliikehdintä, työ-moraalin löystyminen, koululaisten ilmastomielienosoitukset, ranskan kielen aseman rappeutuminen jne.

Oikeiston on täytynyt vastustamisen ja vihaamisen sijaan alkaa rakastaa Euroopan unionia. Euroopan unioni näyttääkin nyt tarjoavan mahtavan mahdollisuuden liittoutua ja viedä läpi paitsi nationalistis-konservatiivista agendaa rajojen sulkemisineen, mutta myös uusliberaalia agenda. Sisämarkkinoita voidaan vahvistaa, liittovaltiotiekehitystä myös kunhan siirtolaisiksi pyrkivien ”järjestelyleirit” rakennetaan varsinaisen Euroopan ulkopuolelle. Kaikkia näitä suuntauksia edustavat puolueet menestyivät EU-vaaleissa. Euroarmeija ja Natoon varovaisen myönteisesti suhtautuvat vihreätkin saivat pienemmän vaalivoiton ja heillä ei

Suomen pankin luona ”euronistit” uudenvuoden yönä 1.1.2002 jonottivat päästäkseen ihailemaan euroja

Euroopan Unionilta on seuraavan viiden vuoden aikana turhaa toivoa. Tarvittaisiin vahvaa Euroopan unionia vastustavaa vasemmistolaista liikettä.

Kalevi Hämäläinen
tutkija

UUTEEN AIKAAN
Adam Smithistä Karl Marxiin
bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan

Kai Kontturi
Kommunistien liitto ry. 2017

Kai Kontturi
UUTEEN AIKAAN
Adam Smithistä Karl Marxiin
bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan

Kai Kontturi
Kommunistien liitto ry. 2017

”Uuteen aikaan, Adam Smithistä Karl Marxiin, bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan” on A4 kokoaa. Tilauksia hoitaa mm. Juha Kieksi (juha.kieksi@saunalahti.fi). Postitse hinta on seitsemän euroa. Kirjaa saa Kansan äänen aktiiveilta viisi euroa/kpl.

masta siirrettävä lisäarvoon. Nyt uudelleenjaon jälkeen palkkasumma on 75,9, lisäarvo 178,2 miljardia euroa ja lisäarvon suhdeluku on 234,8.
Edelleen molemmista, palkkoista ja lisäarvosta, on vielä vähennettävä sotumaksut ja kaikki verot. Niistä kertyy yhteensä 99,9 miljardia. Sen jälkeen nettopalkat ovat 41,9 ja nettolisäarvo 112,3 miljardia euroa. Nyt lopullinen lisäarvon suhdeluku on 268,0.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana uudellaan jaon jälkeen lisäarvon suhdeluvun keskiarvo oli 232,1. Käytännöllisesti katsoen se on polkenut paikallaan. Sen sijaan lopullisen jaon keskiarvo on 234,9, mutta se on kasvanut 216,8:sta 268,0:aan. Siinä on ollut jatkuvaa kasvua, kun julkisen talouden menoista palkansaajien osuus on jatkuvasti kasvanut.

Arvolaki toimii käytännössä

Kuten sanottu, niin kukas sen kissan hännän nostaa jos ei kissa itse. Olen onnistunut todistamaan arvolain toimivan käytännössä. Se julkaittiin nimellä ”UUTEEN AIKAAN Adam Smithistä Karl Marxiin, bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan”. Se on myös netissä; <https://1drv.ms/b/s!Aj6YlfNfNAF9s0hVc4gOTsQpt0GE7c>
Jostain syystä sitä ei ole ku-

kaan koskaan eikä missään aikaisemmin tehnyt. Siksi arvolaki on saanut teorian leiman. Joitakin kummallisia yritelmiä on tehty. Varsinkin erikoista on se, että asiaan paneutuneille näyttää olevan vaikeuksia ymmärtää, että ratkaisussa kyse on pelkästä aritmetiikasta.

Lähes kaksikymmentä vuotta olen joka vuosi tarkistanut, että laskelmat pätevät ja antavat vertailukelpoisen tuloksen. Samalla on syntynyt pitkän ajan tilastoja, joista saa kuvan suomalaisen kapitalismin muutoksista. Tarkistukset ovat pitäneet, eikä kukaan ole osoittanut järjestelmässä olevan virheitä. Ainakin Suomessa ilmeinen syy arvolain ratkaisun viivästyntymiseen lienee siinä, että vasta 1998 kansantalouden tilinpidossa ensimmäisen kerran julkaistiin tuotannon kokonaisluvut. Se avasi tien uuteen aikaan, jossa työväenluokan riisto ei enää ole teoreettinen kysymys. Nyt riiston määrä ja taso paljastuvat vuosittain käytännössä konkreettisesti.

Arvolaki on luonnon lakien kaltainen laki, joka toimii kapitalistisen järjestelmän loppuun saakka. Sen vaikutus loppuu, kun kapitalistinen finanssi- ja tuotantopääoman yksityisomistus lakkautetaan.

Kai Kontturi
toimituksen välitsikot

Suuresta puhalluksesta 25 vuotta

Olen jo vuosikymmeniä onastellut suomalaisten olevan eräänlaisia itsensä kiduttajia. Vaaleista toiseen pantataan arvokas oma ääni isoimmalle valepukille. Kuka lupaa autuaamman tulevaisuuden tai peräti poistavansa työttömyyden muutamassa kuukaudessa. Valepukkeja on kaikissa puolueissa, mutta parhaiten tämä masokistisuus on hyödynnetty perussuomalaisissa. Tässä puolueessa jo puolueen nimi on harhaanjohtava, ei oikea perussuomalainen pelkää ja vihaa erirotuisia ihmisiä eikä syytä maahanmuuttajia suomalaisten ongelmista.

Suurimmat ja törkeimmät vaalilupauspaketet tehtiin kuitenkin ennen EU-kansanäänestystä. Suomalaisille kerrottiin kyseessä olevan elämän ja kuoleman kysymys. Suomen kerrottiin saavan jatkuvasti suuremmat tulot euusta kuin mitä maksamme sinne. Elintarvikkeiden hinnat romahtavat, työttömyys katoaa. Kun erästä suomalaista virkamiestä haastateltiin ja häneltä tiedusteltiin onko EU:sta mahdollista erota. Virkamies vastasi: Jättää vain jäsenmaksun maksamatta niin ero tulee.

Ainahan joka maassa ja järjestössä on riippunen hyvääkin asiaa ja aihetta. Osittainen passiivisuus ei koske meikäläistä, matkustelen vain Venäjällä, Ruotsissa, Kiinassa ja Pohjois-Koreassa. Moni suomalaispoliitikko on saanut hyväpalkkaisen ja vähätöisen työpaikan EU:sta. Samalla eivät ole häiritsemässä Suomen poliittista elämää. Perussuomalaisten Hakkarainen ei halua häiritä suomalaisia hammaslääkäreitä, vaan hoidattaa purukalustonsa Hondurasissa.

Kellä on mahdollisuus kirja-toissa lukea vuoden 1994 lehtiä, sieltä löytyy huvittavia asioita ja varmuus helpoudesta huijata suomalaisia. Suomi haluttiin EU:n jäseneksi vain jäsenmaksujen takia, ei turvallisuuden tai minkään muun syyn takia. Jäseninä on valtioita, jotka rohuavat avustuksia Hamedonin taisteluun asti ja nauravat suomalaisten tyhmyydelle.

Kunhan Iso-Britannia pääsee joskus eroon EU:sta se auttaa myös muita maksuautomaateiksi joutuneita maita kuten Suomea. Euroopan Unioni mätännee sisältä päin, eikä se ole ollenkaan huono asia. Väitteet Euroopan Unionin ikuisuudesta ovat yhtä absurdeja, kuin kuolleitten ylönousuutarinat.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta

Tutustuimme Krimiin-kansojen ko

Krim, historia ja Venäjä

Kauan odotettu vierailumme Krimillä 24.9.-1.10.2019 onnistui yli odotusten. Se mikä matkalla selkeni, oli että Krimillä näemme pienoisessa palan koko Euroopan ja Aasian historiaa. Poliittisen historian ja historiallisen materialismin harrastajalle Krim on todellinen aarreaitta. Oppaidemme kertomusten perusteella saatoimme nopeastikin koota kasaan ne historialliset vaiheet, joiden kautta Krimistä tuli osa Venäjää. Antiikin aikaan Krimin niemimaa kulki nimellä Taurien Kheronesos. Nykyisen Sevastopolin lähellä syntyi Kheronesoksen kaupunki, jonka perustivat Mustanmeren etelärannalla sijaitsevan kreikkalaisen siirtokunnan Herakleia Pontiken asukkaat. Kreikkalaiset alkoivatkin perustaa siirtokuntiaan Mustanmeren rannikolle ja myös Krimille jo 600 eaa. Vuonna 640 Krimin alue joutui Itä-Roomalle. Kansainvaellusten aikaan useat kansat kulkivat Krimin alueen kautta ja ajan loppupuolella Krimillä asui gootteja. Sitten Krimin alueen valloittivat 1200-luvulla idästä tulleet tataarit (mongolit), joiden aikana vakiintui nimi Krim (linnoitus). Mongolien "Kultaisen odran" valtakunta hallitsi Venäjää, Ukrainaa ja Kazakstania sekä samalla Krimiiä 1200-luvun alkupuolelta 1400-luvun lopulle. Kultaisen Odran heikennyttyä Krimin tataarit perustivat itsenäisen kaanikunnan n. vuonna 1440, josta myöhemmin tuli Turkin vasalli ja liittolainen.

Katariina Suuren noustua valtaan Venäjällä aloitettiin poliittinen työ Balkanin kansojen vapauttamiseksi. Osmanit pelkäsivät Venäjän vahvistumista ja vaativat Ranskan ja Itävallan tukemana Venäjää vetämään joukkonsa pois Puolasta. Tähän Venäjä ei suostunut ja Turkin julisti 6.10.1768 sodan Venäjälle. Tässä sodassa Venäjä oli voitollinen. Venäjälle oli tärkeää varmistaa vapaa kulkuväylä Välimerelle. Vuonna 1772 Venäjä sopi Krimin kaanin kanssa Krimin itsenäisyydestä Venäjän suojeluksessa. Kutsuk Kainardin rauhassa 1774 Krim irrotettiin Turkin vallasta. Niemimaa puhkesivat kuitenkin taistelut kristittyjen ja islaminuskoisten välille, jonka seurauksena Venäjä liitti alueen suoraan hallintaansa v. 1783.

Krimin uusi asema Venäjän yhteydessä

Useat ryhmämme jäsenet olivat vierailleet Krimillä jo neuvostoajana. Allekirjoittaneelle tämä oli ensimmäinen vierailu Krimille. Matkalle antoi jännitystä Krimin uusi asema Venäjän yhteydessä. Neuvostoajana Krim kuului Venäjän Federaatioon, kunnes Nikita Hruštšovin ohjauksella niemimaa v. 1954 liitettiin Ukrainaan. Strategiselta sijainniltaan Krim on äärimmäisen merkittävä alue. Tällä ei kuitenkaan v. 1954 ollut suurta merkitystä. Tilanne muuttui ratkaisevasti ensin Neuvostoliiton hajottua ja sitten kun v. 2014 Maidanin mellakoinnissa Kiovassa valta siirtyi banderalaisille oikeistovoimille ja kansan valitsema presidentti Janukovits joutui maanpakoon. Hän ei ollut diktaattori, eikä hänen suojanaan ollut aseistettuja joukkoja.

Neuvostoliiton korkein neuvosto hyväksyi 26.4.1990 Neu-

Vorontsovin (Alupkan) palatsin kaunis eteläinen sisäänkäynti on rakennettu itämaisella tyyllillä.

vostoliiton ns. hajoamislakina autonomisille neuvostotasavalloille oikeuden valtiolliseen itsenäisyyteen. Krimin tasavalta äänesti silloin itsenäisyydestään 20.1.1991. Äänestysprosentti oli 81 % ja äänestäneistä 93 % kannatti Krimin itsenäisyyttä ja paluuta Venäjään. Vastoin äänestyksen tulosta Ukraina sisällytti Krimin omaan itsenäisyysjulistukseensa 24.8.1991 eli pakkoliitti Krimin itseensä. Krim julistautui uudelleen itsenäiseksi 1992, mutta tätkään päätöstä Ukraina ei huomionnut. Maidanin vallanvaihdoksen jälkeen 11.3.2014 Krimin parlamentti julisti Krimin kolmannen kerran itsenäiseksi ja tämä vahvistettiin kansanäänestyksellä 16.3.2014. Irtautumista Ukrainasta kannatti yli 80 % äänestäneistä.

Matkalla Jaltaan

Lentokoneemme nousi Moskovasta 24.9.2019. Tiesimme, että vaikean poliittisen tilanteen johdosta emme lennä suoraan Ukrainan yli Krimille, vaan kierretään idempää Donin Rostovin kautta. Runsaan parin tunnin lennon jälkeen koneen oikealla puolella alkoi näkyä meri, jonka saattoi arvata Asovan mereksi. Pian alkoi näkyä myös vuoristoa (Jalta vuoristo) ja kone aloitti laskeutumisen Krimin pääkaupunkiin Simferopoliin, jossa asuu 280 000 asukasta. Ilman suurempia viivytyksiä siirryimme bussiin, jolla matkustimme 95 km Krimin vuoriston (Jaila vuoristo t. Taurian vuoristo) ylitse rannikolle Jaltaan. Vuoriston pituus on n. 140 km ja korkeimmat huiput kohoavat 1500 m. korkeuteen. Simferopolia suurempi kaupunki Krimillä on 383 000 asukkaan Sevastopol. Krimillä on 2,2 miljoonaa asukasta, joista 64 % on venäläisiä, 24 % ukrainalaisia ja 13 % tataareja. Jaltaan kaupungissa puolestaan asukkaita on n. 90 000. "Ison Jaltaan" alueella asukkaita on 150 000. Bussimatkan alussa oppaamme kertoi, että vuosien jälkeen, kun Krim siirtyi uu-

Sevastopolin piirityksen kunniataulun luona opiskelijat seisovat kunniavartiosta. Kahden tunnin välein suoritetaan vahdinvaihto.

Jaltan konferenssin kaikki tärkeät päätökset sovittiin Livadian palatsin tässä huoneessa. Etualalla avoinna päätössiakirjan ensimmäinen ja viimeinen sivu.

delleen Venäjän yhteyteen, alettiin Simferopolin lentokentälle rakentaa uutta matkustajaterminaalia. Se avattiin liikenteelle v. 2018. Vanha terminaali on edelleen rahtiliikenteen käytössä.

Simferopolin kaupunki osoitautui laajaksi asutukseksi, joka jatkui pitkään etelään kohti vuorista ajettaessa. Viime vuosina Krimillä on panostettu infran kehittämiseen. Matkalla rannikolle panimme merkille useita tatarien moskeijoita sekä rakenteilla olevan ison moskeijan, jota valtion varoin rakennetaan tataariväestön käyttöön.

Vuoristoteitä "mutkitellen ja keinuen" saavuimme Jaltaan ja majoituimme Hotelli Jalta Inturistiin. Se oli rakennettu v. 1977 ja sinne voitiin majoittaa 2500 vierasta samanaikaisesti. Siellä löytyivät kaikki palvelut. Myös Wi-Fi toimi pakotteista huolimatta. Tämän hotellin sisarhotelli on Sotšissa hotelli Zhemchuzhina (Helmi).

Kiertoajelua ja tutustumista Suur-Jaltaan alueella

Jalta sijaitsee Krimin etelärannikolla lahdelman pohjukassa, jota ympäröivät kolmelta suunnalta korkeat vuoret. Kaupunki sijaitsee kuin amfiteatterissa. Kaupungin keskusta mahtuu tasaisempi maa-alue, jossa vilkkaan kaupungin korttelit sijaitsevat hyvin tiheässä. Nopeasti keskustasta ulospäin edetessä korkeuserot kasvavat. Siitä huolimatta kaupunkiin mahtuu hyvin paljon kauniita rakennuksia ja edelleen rakennetaan paljon. Jaltaan alueella Jalta itään 30 km sijaitsee Alushtan kaupunki ja länteen 17 km Alupkan kaupunki. Löytyy useita vireitä maalaiskylä, viiniviljelmää ym. Useissa kohdin asutus kohoaa korkealle vuorten rinteille.

Vorontsovin (Alupkan) palatsissa

Serpentiiniteitä pitkin pujottelimme länteen Alupkan alueelle tutustumaan **Mihail Vorontsovin palatsiin** (Alupkan palatsi). Mihail Vorontsov syntyi Pietarissa 1782. Hänen

isänsä oli diplomaatti. Täyttäessään 17 v. Mihail matkusti Pietariin ja pyrki armeijaan, johon hänet otettiin v. 1801. Hän osallistui osmanien vastaiseen sotaan Kaukasuksella ja torjui myöhemmin Napoleonin hyökkäystä Venäjälle. Kunnostauduttuaan Euroopassa Napoleonin vastaisissa eri taistelussa, hän ylsi armeijakunnan komentajaksi ja komensi vuosina 1815-1818 Venäjän miehitysjoukkoja Ranskassa. Sitten Ranskan kuningas **Ludvig XVIII** ehdotti Vorontsoville miehitysjoukkojen jäämistä Pariisiin. Tällaiset keskustelut eivät miellyttäneet keisaria (**Aleksanteri I**). Vorontsov syrjäytettiin ja miehitysjoukot kotiutettiin. Vorontsov jäi Pariisiin ja muutti myöhemmin Lontoon. Saatuaan tiedon, että Krimillä vapautui myyntiin talo, hän osti sen ja muutti Krimille. Aika pian Mihail Vorontsov valittiin v. 1823 "Uuden Venäjän" (Venäjälle siirtyneet uudet alueet mm. Krim) kenraalikuvernööriksi, jota virkaa hän hoiti v. 1854 saakka. Vorontsovin aikana kaupunkia alettiin kehittää. Rakennettiin satama ja ensimmäiset kivilatot. Kaupunkiin rakennettiin kirkko ja **Nikolai I:n** vierailun yhteydessä Vorontsov pyysi Nikolaita myöntämään Jalalle kaupunkioikeudet. Kaupunki Jalta tuli huhtikuussa 1838. Silloin Jallassa oli 224 asukasta, 24 kivilaloa ja kolme katua. Viime vuonna kaupunki täytti 180 vuotta.

Tutustuimme Alupkan palatsiin, jonka Vorontsov rakennutti virka- ja kesäasunnokseen. Se rakennettiin vuosina 1828-1848. Rakennuksen suunnittelivat englantilaiset arkkitehdit renessanssi-tyyliin. Rakentamisen toteuttivat Vorontsovin maaorjat. Palatsissa on 150 huonetta. Palatsi toimii tänään museona. Jaltan konferenssissa englantilaisten valtuuskunta majoitettiin

Voiton kunniaksi v. 1983 Sevastopoliin rakennettu monumentti "Sotilas ja matruusi"

Näkymä hotellin parvekkeelta länteen Jaltaan pohjukassa näkyvän aallonmurtaajan kalliosta ja sieltä löytyvät kaikki tärkeät kohteet. Myös

tänne Alupkan palatsiin. Sinne rakennettiin erityisesti siniseen vierashuoneeseen takka, koska tiedettiin **Winston Churchillin** mielellään istuskelevan takkatulen ääressä sikaria tuprutellen. Tutustuimme myös Vorontsovin palatsin yhteyteen rakennettuun laajaan 40 ha puistoon ja arboretumiin, jossa tiedettiin olevan yli 200 puulajia. Erikoinen nähtävyys siellä oli "elävä fossiili", Etelä-Amerikasta tuotu havupuulaji apinan häntäpuu.

Livadian palatsi

On syytä muistaa, mikä oli tällaisten palatsien ja kartanokulttuurin funktio Venäjällä. Siellä kuten muuallakin feodaalisessa yhteiskunnassa varallisuus kiskottiin ensi vaiheessa feodaalitalonpoikain (maaorjien) selkänahasta. Maanomistus oli jaettu ruhtinaille ym. feodaalierhoille, jotka palatseistaan ja kartanoistaan käsin järjestelivät liiketoimiaan ja hoitelivat yhteiskunnallista toimintaansa. Samoin tekivät ne raharikkaat maanomistajat, jotka alkoivat feodalismien loppuvaiheessa realisoida omaisuuttaan porvarilliseen tuotantoon ja bisnekseen. Krimille näitä palatseja ja kartanoita sijoitettiin siksi, että monet omistajasuvut ylläpitivät kahta kartanoa, joista toinen oli kesä- ja toinen talvikäytössä.

Tutustuimme Livadian palatsiin, sen huoneisiin ja näyttelyaineistoon ym. Kartano oli eri sukujen hallussa, kunnes siitä v. 1861 tuli tsaarien kesä-asunto. Ennen lokakuun vallankumousta sitä käyttivät **Aleksanteri II, Aleksanteri III** ja **Nikolai II**. Palatsi uudistettiin vuodesta 1911 alkaen. Tänäpäin palatsi kuitenkin tunnetaan parhaiten siitä, että siellä järjestettiin **Hitlerin** vastaisen liittouman konferenssi 4.-

Jaltan konferenssin muistoksi luotu veistos sevelt ja Josif Stalin istuvat rinnakkain, on

Johtauspaikka maailman keskellä

Kuva: Heikki Mämmikkö

Sevastopolin keskustan suuntaan. Keskustori on lahjoitettiin. Keskustaan tulee matkaa n. 2 km. Leninin patsas on omalla paikallaan.

11.2.1945. Museon näyttelyesineistö kertoo ennen kaikkea tästä tapahtumasta. **Roosevelt** käytti konferenssin aikaan sairautensa vuoksi pyörätuolia. Siksi hänelle järjestettiin työhuone ja asunto täällä Livadiassa. Englannin valtuuskunta asui Vorontsovin palatsissa ja Neuvostoliiton valtuuskunta **Jusupov**in palatsissa. Livadiassa pidettiin konferenssin kaikki istunnot. Siellä myös Roosevelt tarjosi konferenssin osanottajille aamiaisen, jonka jälkeen allekirjoitettiin kaikki konferenssin dokumentit. Täällä myös sovittiin siitä, että kolmen kuukauden kuluessa Saksan antautumisen jälkeen Neuvostoliitto siirtää Kauko-Itään Japania vastaan USA:n avuksi miljoona-armeijan.

Merkittävä ja suosittu tutkimuskohde Livadian alueella on Jaltan konferenssin muistoksi luotu veistos, jossa Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt ja Josif Stalin istuvat rinnakkain.

Matka sankarikaupunkiin Sevastopoliin

Jaltalta matkaa maanteitse Sevastopoliin tulee 90 km. Oppaamme selosti näkyimiä. Vasemmalle jäi 5 000 asukkaan Alupkan kaupunki, jossa jo tutustuimme Vorontsovin kartanoon. Edessä siinteli "Kissa-vuori". Neuvostoaikana Alupkassa toimi merentutkimuslaitos. Alueella toimii tänään useita sanatorioita, joissa hoidetaan mm. hengityssairauksista kärsiviä. Ohitimme Gontsarovien kylän, jossa sijaitsee suuri saksalaisten 25 000 sotilaan hautausmaa. Sevastopolin naapurissa sijaitsee Inkermanin kaupunki. Siellä toimii iso lämpövoimala sekä kalkkivilviluho. Kaupunki tunnetaan myös Krimin sodan aikana käydystä (1854)

Keskustori, jossa Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt ja Josif Stalin istuvat yhteiselle valokuvalle.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Jaltan keskustassa Lenin edelleen katselee torin yli Mustallemerelle

Inkermanin taistelusta.

Sevastopol on rakennettu kolme kertaa. (1) Se perustettiin v. 1783 ja (2) rakennettiin jälleen Krimin sodan jälkeen sekä (3) vielä kerran suuren isänmaallisen sodan jälkeen. Perustamisestaan saakka kaupungilla on ollut iso merkitys laivaston ja asevoimien tukikohtana. Siellä oli Neuvostoliiton Mustanmeren laivaston kotisatama ja tänään Venäjän Mustanmeren laivasto.

Isäntämme halusivat esitellä meille panoraama-museon, joka esittää teoksen Sevastopolin puolustus 1853-1856. Se kuvaa Krimin sodassa Sevastopolin piiritystä. Panoraaman toteutti pietarilainen panoraamataiteen professori **Franz Rubo**. Panoraama tuhoutui osittain suuren isänmaallisen sodan aikana hitleriläisten pommittaessa Sevastopolia. Sodan jälkeen sitä restauroitiin kolme vuotta ja avattiin yleisölle uudelleen 1956. Sevastopoliin saapui sotilaana myös **Leo Tolstoi** syksyllä 1854 ja osallistui linnoituksen puolustukseen sen kukistamiseen saakka. Syksyllä 1855 Tolstoi täytti täällä ollessaan 27 vuotta ja palasi Pietariin 1856. Sevastopolissa hän kirjoitti novellit Sevastopolin kertomukset.

Sevastopolin vierailua rasitti ajan puute. Hitleriläiset piirittivät Sevastopolia 30.10.1941-4.7.1942 ja mielellään halusimme katsoa myös tätä historiaa. Kävimme katsomassa muistomerkkiä Sotilas ja matruusi, joka pystytettiin 1983 ja kuvaa sotilaiden ja merimiehen yhteistyötä. Sen pystyttivät suuressa isänmaallisessa sodassa saadun voiton kunniaksi v. 1983 Neuvostoliiton Mustanmeren laivaston sotilasrakentajat. Pysähdyimme amiraali **Pavel Nakhimovin** aukiolla ja muistomerkillä. Patsaan taakse sijoituu historiallinen 1846 Sevastopolin juhlahalliksi sisäänkäynniksi rakennettu "Kreivin laiturit". Täällä Mustanmeren laivaston sotilaat 9. toukokuuta 1944 nostivat punaisen lipun merkiksi Sevastopolin vapautumisesta natsien miehityksestä. Nakhimovin monumentin toisella puolella sijaitsee varjoisa puisto, jossa löytyy "Sankarien kaupungin kuja". Siellä on graniittiseinä, johon on kirjoitettu laaja kunniataulu kaupungin puolustajille ja hitleriläisten piiritystä 1941-1942 vastaan taistelleille joukoille. Siitä vasempana on kaikille Neuvostoliiton 13 sankarikaupungeille pystytetty oma kultaisella tähdellä varustettu taidokas paasi. Graniittiseinän luona ansioituneet opiskelijat suorittavat kahden tunnin välein vahdinvaihtoa.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Krimin kaanikunnan hallinnollinen keskus (kaanien palatsi) perustettiin Bahtsisarain alueelle v. 1532.

Sevastopolista siirryimme entiseen Krimin kaanikunnan pääkaupunkiin Bahtsisaraihin, jossa ruokailimme perinteisessä tataarien ravintolassa. Tutustuimme kaanikunnan hallintokeskukseen, kaanien palatsiin. Se toimi vain kesäkäytössä, koska sitä ei lämmitetty. Vuosina 1440-1783 siellä hallitsi 48 kaania, jotka kaikki olivat samaa sukua ja **Tsingiskaenin** kaukaisia jälkeläisiä. Vuodesta 1783 palatsi on muuttanut muotoaan. Museona palatsi on toiminut runsaat 100 vuotta ja käytännössä työhön sen restauroimiseksi on päästy vasta nyt. Sen taidokkaan sisääntuloportin rakensivat Italialaiset mestarit. **Ivan III** (1482-1505) kutsui italiasta mestareita Moskovaan. Matkallaan he pysähtyivät vuodeksi Krimille Bahtsisaraihin ja rakensivat portin. Katsoimme huoneen, jossa tehtiin Kaanikunnan valtiolliset päätökset ja toteutettiin myös tuomiovaltaa. Kaanin lisäksi istunnoissa olivat mukana tataarien neuvosto ja papiston edustajat. Sanotaan, että taustalla istuntoja tarkkaili aina kaanin äiti, jonka sanalla oli iso merkitys.

Bahtsisarai ja kaanien palatsi

Haaremin alue käsitti alkuaan neljä osastoa, sillä kaanilla oli neljä vaimoa. Haaremin alueella asuivat kaanin sisaret, lapset, äiti ym. Oli myös neljä piha-alueita, missä haaremin asukkaat kulkivat. Tänäpäin näistä on jäljellä vain yksi, myös haaremin rakennuksista on jäljellä vain yksi, jossa on neljä huonetta. Katsoimme huoneita. Ne olivat tavanomaisia haaremin huoneita. Nukkuminen ja ateriointi tapahtui lattialla. Oli yksi iso keittiö, jossa kokkeina

toimivat vain miehet. Ruuan asukkaille kantoivat 6-7-vuotiaat pojat.

"Bahtsisarain Fontan"

Kuuluisa venäläinen kirjailija **Aleksandr Puškin** vietti lomaa v. 1820 Karhuvuoren läheisyydessä. Kerrotaan tarinaa, että yksi kaaneista ei koskaan rakastanut ketään. Sitten hänen luokseen tuotiin nuori neitonon, johon hän rakastui. Neitonon kuoli hyvin nuorena. Kaani pyysi luokseen mestarin, jolle hän sanoi: "Tee minulle teos, joka itkee koko ajan, kuin minun sydämeni, jossa kukista valuu koko ajan kyneleitä." Mestarin käsistä syntyi kynelehtivä suihkulähde. Paluumatkallaan Puškin pysähtyi Bahtsisaraisa, tutustui palatsiin ja viipyi myös täällä lähteellä. Vuonna 1924 ilmestyi Puškinin runo "Bahtsisarain suihkulähde". Myöhemmin 1900-luvun alkupuolella luotiin runon innoittamana samanniminen baletti sekä ooppera.

Viinin maistajaisissa

Suomessa näemme syksyisin maanteillä kuljetuskalustoa, jotka kuljettavat tehtaalle sokerijuurikasta. Krimillä näemme vastaavanlaisia kuljetuksia viinirypälestä. Tutustuimme Jaltan koillispuolella sijaitsevaan Massandran viinitehtaan. Sen perusti ruhtinas **Knjaz Lev Golitsyn** v. 1894. Tila sijaitsee vuorten keskellä ja sinne on turvattu hyvän veden saanti vuorilla sijaitsevista lähteistä. Viinitilalla on käytössään Krimin itä- ja etelärannikolla 4 000 ha viinitarhoja. Kuivien viinien rypäleet kerätään elokuussa ja makeiden viinien sato saadaan loka-marraskuussa. Jo ennen Massandran viinitehtaan perustamista Venäjällä pyrittiin tuottamaan hyvää viiniä. Se kohtasi vaikeuksia, koska rypäleiden tuotanto oli hajotettu liian pienille tiloille ja raaka-aine ei ollut tasalaatuista. Massandran tämä puute korjattiin ja alusta saakka alettiin tuottaa hyvää viiniä. Tilan tunnelivarastoissa on yli miljoonan pullon kokoelma, joista vanhimmat ovat vuodelta 1774.

Neuvostoaikana täällä toimi tilan johtajana Jegorov Aleksander Aleksandrovits, joka teki paljon työtä viinin kehittämiseksi. Massandran viinitila säästyi 1980-luvulla tuholta, jonka synnytti **Gorbatšovin**

alkoholilakien aiheuttama uhka. Myös sota oli tilan osalta vaikeaa aikaa. Silloin Kaukasiaan evakuoitiin 57 000 pulloa ja 3 000 tynnyriä. Krimin vapautuksen jälkeen ne palautettiin. Maahan jouduttiin kuitenkin kaatamaan 2,5 miljoonaa litraa hyvää viiniä. Tehdas toimi kuitenkin koko ajan ja kokoelmista puuttuu vain vuoden 1941 tuotanto. Hitleriläiset eivät onnistuneet kaappaamaan tehdasta.

Vuonna 1936 tehtaalla loppu tila viinin varastointiin. Silloin rakennettiin tehtaalla uudempi puoli. Tilalla tuotetaan n. 80 eri viinilaatua. Viini säilytetään ensin merkistä riippuen joltain vuosia 450 litran tynnyreissä ja pullotusvaiheessa lisätään etiketti. Yksi tynnyri kestävä käytössä n. 100 vuotta. Suuri työvaihe on pullojen korkin vaihtaminen. Se tehdään aina 15 vuoden välein sekä myyntivaiheessa. Silloin säilyvyyden parantamiseksi pulloon lisätään tilkka spriitä. Pullot säilytetään aina vaaka-asennossa. Pullojen määrää pidetään vakiona. Katsomassamme varastossa säilytettiin 0,5 miljoonaa pulloa ja 450 tynnyriä. Varastoissa säilytetään 10 miljoonaa litraa viiniä, joka on tilan vuosituotanto.

Isäntämme järjestivät meille tilaisuuden oppia maistamaan viinejä "oikeoppisesti". Tutustuimme yhdeksään viinilaatuun, joista kaikki muut paitsi no. 9 (Valkoinen Muscat Livadia) ovat myynnissä. Se sisältää 27 % sokeria ja 13 % alkoholia. Allekirjoittanut osti Joulua ajatellen pullon Heres Massandra -viiniä. Se sisältää 2,5 % sokeria ja 19 % alkoholia sekä ison joukon "kaikkia muita hyviä ominaisuuksia". Isäntämme väittivät, että edelleen näiden tutustumiemme viinien maku on aivan sama kuin runsaat 120 vuotta sitten, jolloin ne kelpasivat keisarin hoville ja Venäjän ylimystölle.

Suuntana Feodosia Kerts ja Krasnodar

Lähtöillallisen nautimisen sunnuntaina 29.9 Jaltan ulkopuolella Gornirutsei -vuoristoravintolassa. Maa

Jatkuu sivulla 12

Kuva: Heikki Mämmikkö

Massandran tilan pääoven yläpuolelle kiinnitetty Neuvostovaltion myöntämä kunniataulu.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Ennen pullotusta viini kypsytetään puutynnyreissä. Varastoissa on aina vuosituotanto n. 10 milj. litraa.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Vanhempi päärakennus rakennettiin v. 1894. Tilalla on Krimin itä- ja etelärannikolla 4000 ha viinitarhat.

Ilmaston muutos on tosiasia ja yhteiskunnallisen luokkataistelun kysymys

Työväenliikkeen piirissä käydään hyvin repivää keskustelua ilmaston muutoksesta. Repivintä se on perinteisten marxilaisten keskuudessa ja on muuttumassa selkeästi ideologiseksi ongelmaksi. Taustalla on se, että tämä on yhteiskunnassamme aivan uusi asia. Siinä ei kamppailla suoraan palkoista, työpaikoista ja tutuista aineellisen kulutuksen ja välittömiin sosiaalipolitiikan kysymyksiin liittyvistä asioista yms. Siksi asian luonnetta on vaikeampi nähdä ja ymmärtää konkreettisesti. Monet haluavatkin kyseenalaistaa ilmaston muutoksen oikeellisuuden ja kysyvät, onko se yksi kapitalistien keinoista saada ihmiset hiljaisiksi sen elämää suuremman katastrofian edessä?

Kuva: Heikki Männikkö

Ilmastoskeptikot väittävät, että tämä laaja ilmaston puolesta kansalaisliike on "aikuisten" nuoriin kohdistaman manipuloinnin tulosta. Tällaisia väitteitä on hyvin vaikea ymmärtää. Kysymys kuuluu, että kenen etujen mukaista tällainen manipulointi olisi ja tuskin tätä kymmenien tuhansien aktiivien joukkoa on tarvinnut manipuloida liikkeelle.

Tieteellinen tutkimus osoittaa lämpenemisen

Meitä vaaditaan jatkuvasti tilille siitä, miten voimme olla varmoja ilmaston lämpenemisestä ja että sen syynä on tuotantoelämän aiheuttama hiilen määrän lisääntyminen ilmakehässä. Tälle on olemassa selkeä luonnontieteellinen peruste. Noin 300 miljoonaa vuotta sitten kivihii- likaudella kasvoivat isot saniais- ja kortemetsät. Silloin ilmakehän lämpötila oli kasvihuoneilmän johdosta nykyistä useita asteita korkeampi siksi, että ilmakehään oli sitoutunut

huomattavasti nykyistä enemmän hiiltä. Silloin lahottajasienet eivät olleet vielä täysin kehittyneet. Nämä valtavat korte- ja saniaismetsät kaatuivat ja kerrostuivat. Nämä kerrostumat, joihin varastoitui ilmakehän hiili, joutuivat geologisten muutosten johdosta meren ja maakerrosten alle ja tiivistyivät öljy- ja kivihii- liesiintymiksi. Toisin sanoen biologisen elämän kehitys siirsi ilmakehän hiilen maan alle hiili- ja öljykerrostumiin.

Nyt kysytään epäilevästi, että "aiheuttaako ihminen hiilidioksidin

lisääntymisen ilmakehässä ja samalla maapallon lämpenemisen"? Vastaus on hyvin selkeä. Hiilidioksidin määrä ilmakehässä nousee, koska öljyn ja kivihii- len muodossa näitä kerrostumia nostetaan tänään ylös maaperästä ja poltetaan. Hiilidioksidin määrän nousu voimistaa kasvihuoneilmiötä. Siksi myös hiilidioksidin määrä alkaa ilmakehässä kohota näkyvämmiin teollistumisen alustal- lähtien.

Tästä on olemassa selkeää mittattua tietoa. Mikään muu tähtitieteellinen yms. seikka ei selitä nykyistä nopeaa lämpötilan nousua. Kysykää maailman maanviljelijöiltä, kalastajilta, ilmastotieteilijöiltä, eläintieteilijöiltä tai vaikkapa Grönlannin ja Pohjois-Korean asukkailla, niin kyllä he tuntevat ilmastomuutoksen vaikutukset. Marxilaisen tietoteorian mukaisesti käytäntö on teorian kriteeri.

Pelon sijaan meidän tulee ottaa tilanne haltuumme

Näkökanta, joka usein nousee esiin tässä keskustelussa, on että ilmastoskeptisyydestä on tehty pelote. Mikä taho olisi tällaisen pelottelun takana? Kyllä nämä ovat tavallisia opiskelijai-, nuoriso- ja kansalaisjärjestöjä, jotka tätä ilmastotietoutta levittävät. Kaiken lisäksi eihän tämä ole saanut ihmisiä hiljaisiksi, sillä koskaan ennen ei ole nähty niin paljon väkeä liikkeellä, kuin näiden ilmastotapahtumien yhteydessä.

Oikeasti asia on niin, että kansalaisjärjestöt tuottavat sitä todellisuuteen perustuvaa informaatiota, joka pelottaa. Pelätään myös sitä, että tosiasioiden edessä joudumme luopumaan jostakin meille tärkeästä. Marxilainen tieto kyllä lähtee siitä, että luokkayhteiskunta synnyttää aina ristiriitoja, jotka voidaan ratkaista niin, että asiat kehittyvät pa-

rempaan suuntaan. Ratkaisu onkin siinä, että pelon sijaan on otettava tämä asia haltuumme.

Päämääränä sosialistinen suunnitelmatalous

Marxilaisuus lähtee siitä ymmärryksestä, että tieteellisen totuuden tulee sopia yhteen työväenluokan maailmankatsomuksen kanssa. Ilmaston muuttuminen on ollut ennakoitavissa. Se on yhteiskunnallinen ristiriita, koska sen syyt ovat tuotannossa ja luokkayhteiskunnassa. Marxilaisten ja työväenluokkien ihmisten tehtävä on luoda se toiminta, joka muuttaa luokkayhteiskuntaa niin, että ilmaston muutos voidaan torjua. Yhteiskunnallisena ristiriitana tämä on luokkataistelun kysymys ja siksi nämä tehtävät tulee sisällyttää toimintaohjelmiimme. On selvää, että viime kädessä päämäärän tulee olla sosialistinen suunnitelmatalous. Kansan äänen järjestöjen asiakirjoissa sanoimme jo runsaat 10 vuotta sitten, että hyvinvoinnin ja aineellisen kulutuksen kehitys tulee suunnitelmallisesti koordinoitua yhteen.

Kapitalisti sopeutuu tilanteeseen omalla tavallaan

Monet kokevat, että ajatus ilmaston muutoksesta on kapitalistien keksintöä ja petosta. Tällainen ajatus syntyy siitä, että kapitalisti pyrkii myös mukautumaan ilmaston muutokseen ja järjestää tuotantoa ja kulutusta ja yhteiskuntapolitiikkaa niin, että tavaratalous ei keskeydy ja voitot jatkavat kasvuaan. Juuri tässä vaiheessa, kun pääomapiirit järjestävät kapitalismia uusiin olosuhteisiin soveltuvaksi, tavallinen ihminen vasta huomaa, että ilmastotekijä on tullut politiikkaan mukaan. Juuri tästä syystä monet näkevätkin kapitalistin tämän ongel-

man tietoisena synnyttäjänä. Tämä on selkeästi muodon ja sisällön kysymys. Pitää nähdä niin, että ilmiö (ilmastonmuutos) on todellinen ja se miten pääomapiirit yrittävät sitä väistää on synnytettyä.

Elämää suurempi kysymys

Tällä hetkellä lämpötila nousee, merenpinta nousee, jäätiköt sulavat jne. Kaikki tämä tapahtuu vielä hitaasti. Nykyisen kehityksen jatkues- sa vuosisadan loppuun mennessä meriveden korkeus voi nousta jopa puoli metriä. Monilla alueilla jo tämä olisi katastrofi. Miksi on tärkeää torjua tämä kehitys? Elämän kehitys maapallolla synnytti tilanteen, jossa ilmakehän kaasutasapaino vakiintui pidemmäksi ajaksi tasolle, jonka vallitessa kykenemme hyvin ylläpitämään yhteiskunnallista elämää. Tämän vakaan tilan jatkuminen on välttämätöntä saadaksemme aikaa kehittää yhteiskuntaa siten, että kykenemme sopeutumaan niihin muuttuviin olosuhteisiin, jotka seuraavat, kun todella sellainen ilmaston muutos lyö päälle, jonka vaikutuksia emme voi omilla konsteillamme torjua.

Katastrofi on estettävissä

Kaikki indikaattorit ja oma kokemuksemme osoittavat, että ilmaston muutos on käynnissä. Vielä on kuitenkin vähän aikaa, eikä sen estäminen ole peruuttamatonta. Työ tulee yhdistää yhteiskunnalliseen kapitalismin vastaiseen taisteluun. Ajatus siitä, että ongelmaa ei ole olemassaakaan, olisi tässä tilanteessa hyvin vaarallinen. On toimittava sen mukaisesti. Katastrofi ei ole vielä käsiällä, mutta vain yhdistynyt työväenliike voi sen viime kädessä estää.

KÄ/Toimitus

Tutustuimme Krimiin-kansojen kohtauspaikka...

Jatkoa sivulta 10-11

nantaina aamulla lähdimme pitkälle bussimatkalle Mustanmeren rannikon serpetiiniteitä pitkin itään. Jaltan jälkeen ohitimme Jaltan 10 000-asukkaan Hurzuf-kaupungin osan, joka on merkittävä lomakeskus. Ohitimme myös Artek-nuorisoleirin ja sen itäpuolella sijaitsevan Karhuvuoren. Artekillä oli neuvostoaikana iso rooli kansainvälisenä pioneerileirinä. Toimintaa on elvytetty ja se toimii tänään kansainvälisenä nuorisoleirinä. Itään ajettaessa näimme alapuolellamme Alushtan kaupungin. Sen perustivat Jaltan ta- paan n. vuonna 600 eaa. kreikkalaiset siirtokunnakseen. Kaupungissa on 30 000 asukasta ja siellä on teollisuutta, lomakohteita ja viininviljelyä. Pienen tauon pidimme Alushtan jälkeen Maloretsenskoyen kylässä. Tällä erikoisella taukopaikalla sijaitsee tiettävästi maailman ainoa merionnettomuusmuusien ja merellä kuolleiden museo ja muistomerkki (hrammajak svjatitelja nikolaja). Muodoltaan se muistuttaa majakkaa ja kirkkoa, joten sillä lienee vahva symbolinen merkitys alueen uskovaiselle kansanosalle.

Sudakin kaupungin kohdalla käännyimme pohjoiseen kohti Simferopol- Feodosija valtatieta. Sudakin historia ulottuu pitkälle antiikin ajalle Roomaan. Sen asukasluku

tällä hetkellä lienee lähellä 20 000. Alueella on isoja matkailukeskuksia. Se on myös merkittävä viinin ja kuohuviinin tuotantoalue. Siellä perustettiin jo 1800-luvun alkupuolella viininviljelyn koulu. Sudakin alueelle perusti ruhtinas em. Knyaz Lev Golitsyn tänäänkin hyvin toimivan Novij Svet-viinitalon jo (1878) ennen Masandraa ja kehitti siellä samppanjan tuotantoa.

Feodosian niemellä

Käännyttyämme valtatielle kohti Feodosiaa ohitimme vanhan Starrij Krimin kaupungin, joka muinaiseen aikaan oli Krimin tataarien ensimmäinen pääkaupunki. Siitä eteenpäin vuoristo ympäriltä katosi ja maisema muuttui tasaisemmaksi viljan viljelyseudeksi. Siellä täällä käyskenteli laitumella nautakarjaa. Saavuimme runsaan 100 000 asuka- kaan Feodosiaan. Olimme varanneet sinne Antrosol-nimiseen ravintolaan välipalaksi Bors-keiton. Ravintolan henkilökunta oli kuitenkin sitä mieltä, että kun olemme Suomesta ja edessämme on pitkä matka, niin keitto ei meille riitä. Siksi he toivat "talon laskuun" jokaiselle annoksen paistettuja Mustanmeren silakoita. Meille myös selvisi, että Feodosia on taiteilija Aivazovskin kotikaupunki ja siellä sijaitsee myös Aivazovskin taidegalleria. Feodosia osoittautui kaupungiksi, jossa olisi pitänyt voida viettää ainakin yk-

si viikko.

Krimin sillan kautta Tama- niin

Kiireellä jouduimme jälleen matkaan ja ajoimme kohti vasta rakennettua Krimin siltaa. Viisi vuotta sitten Krim siirtyi jälleen Venäjän yhteyteen. Paljon sen jälkeen on ehtinyt tapahtua. Krimin sillan jäl- keen rakennetaan Kertsin ja Sevastopolin välistä moottoritietä. Simferopolin ja Sevastopolin välisellä alueella näimme jo rakenteilla olevia moottoritien risteyksalueita. On hyvin helppo ymmärtää, mitä se merkitsee Krimille, kun niemimaan itä- ja länsiosat yhdistetään toisiinsa moottoritieillä. Näimme, miten rakenteilla olevan moottoritien toisella puolella kulkee liikenne ja toinen puoli on viittä vaille valmis liikekenteelle. Selvisi muitakin asioita. Feodosian niemi on selkeästi vehnän viljelyaluetta ja kulttuuriseutua ja kuuluu ilmeisesti Mustan mullan vyöhykkeeseen.

Arvioimme, että alue kykenee tuottamaan vehnää ja maataloustuotteita enemmänkin kuin pelkästään Krimin tarpeisiin. Kokemuksemme perusteella saattoi nähdä asioiden täällä kehittyvän eteenpäin. Ryhmästäme jotkut olivat vierailleet Krimillä jo neljä vuotta sitten ja totesivat infran kehittyneen tänä ajanjaksona valtavasti. Rakennustoiminta oli kaikkialla vi-

Kuva: Heikki Männikkö

Krimin sillan näkeminen täytti kaikki odotukset. Liikenne toimii sillan kautta Krimille molempiin suuntiin. Mantereen puolella Krimiläisten ulottuvilla on nyt useita isoja asutuskeskuksia mm. Novorossiiski, Anapa ja Krasnodar, jotka yhdessä Krimin kanssa ovat iso talousalue. Maantiesillan vieressä odottaa lähes valmis rautatiesilta avaamistaan.

reää. Tieliikenteen avaaminen Venäjälle oli yksi vaihe infran kehitystä. Toinen oli lentoliikenteen vilkastuminen ulkomaille ja uuden lentoterminaalien valmistuminen. Kolmas edistysaskel näkyi silmiemme edessä. Moottoritien toisella puolella kulki pian valmistuva rautatie, joka tul- laan avaamaan ainakin tavaraliikenteelle jo kuluvan vuoden lopulla. Sillalla ei voinut pysähtyä, mutta bus- simme ajoi hitaasti, joten saatoimme hyvin tarkkailla ympäristöä ja ottaa valokuvia.

Nato:n vaikutuspiirissä viha ei hellitä

Kokonaisuudessaan positiivinen yl- lätyks oli se, miten Krimin talous- ja yhteiskuntaelämä kehittyi. Hyvin paljon kehitystä tieteenkin jarruttavat edelleen länsimaiden pakotteis-

ta johtuvat ongelmat, kuten puhe- linyhteyksien ja pankkipalvelujen vaikeudet. Näitä vaikeuksia kompensoi hyvin tehokkaasti juuri Krimin sillan kautta kehittyvät yhteydet Venäjälle. Ei näkyntä miehitys- joukkoja, poliiseja eikä edes "Vihreitä miehiä". Kaikista pakotteista johtuvista ongelmista huolimatta Krimillä tuskin monikaan kaipaa Ukrainan yhteyteen takaisin. Kaiken kokemuksen perusteella voi todeta, että ei ole ollenkaan ihme, että Naton vaikutuspiirissä viha ei ota laantuakseen, kun Sevastopolista ei tul- lutkaan Naton Välimeren ja Mustanmeren aluetta hallitsevaa tukikohta- ta. Sillä tästähän tässä kaikessa on ollut alun perin kysymys.

Toimitti: Heikki Männikkö ryhmän jäsenten avustuksella

Sähkön tarve lisääntyy

Ihmisen (kapitalistinen tuotanto) aiheuttamat ympäristöhaitat mukaan lukien ilmastomuutos on tieteen avulla osoitettu. Kapitalistinen "voitot ensin" tuotantotapa ei kykene tilannetta korjaamaan. Energian kulutuksessa sähkön käyttö tulee suoraan tai välillisesti lisääntymään, vaikka kehitetään tuotantoa ja laitteita, jotka kuluttavat vähemmän energiaa. Siirtyminen uusiutuviin polttoaineisiin kuten hake- ja biopolttoaineet eivät vähennä hiilidioksidipäästöjä, jos ei vastaavasti kasvateta hiilinielujä. Suunta näyttää kuitenkin olevan päinvastainen ja hiilinielujen vaikutus tulee viiveellä.

Koska sähkön varastoiminen suurimuotoisesti ei nykyteknikalla ole mahdollista ja sähkön siirto pitkiä matkoja aiheuttaa huomattavia lämpöhäviöitä, ei esimerkiksi aurinko- ja tuulisähköä voi siirtää pitkiä matkoja. Sähkön siirto ja jakaminen on monimutkainen tekninen verkko. Nykyiset sähköllä toimivat laitteet vaativat "priimaa" sähköä verkossa, jossa jännitteen ja taajuuden tulee olla vakio.

Säätövoima on ongelma

Aurinkovoiman, tuulivoimaloiden ja myös ydinvoimaloiden suurien yksiköiden painottuminen sähkön tuotannossa vaatii säätövoimaa tilanteissa, missä nämä eivät tuota sähköä. Tämä tehdään nykyään myös perusenergiaa tuottavien, fossiilisia polttoaineita (hiili, öljy, ym.) käyttävien sekä sähköä että lämpöä tuottavien voimalaitosten avulla. Bioenergian raaka-aineiden määrä (jätteet, puu, ym.) eivät riitä korvaaviksi polttoaineiksi. Tuuli- ja aurinkovoiman ym. käyttö vaatii ylikapasiteettia, jotta saadaan riittävästi energiaa, silloin kun tuulee vähän tai on pilvistä. Sähkön varastoiminen onnistuu nykyteknikalla (akut) vain hyvin pieniä määriä, tällöin tarvitaan säätövoimaa. Esimerkiksi hiilen korvaamiseksi säätövoimana vähemmän saastuttava ainoa realistinen vaihtoehto on toistaiseksi maakaasu ja jonkin verran saatavilla oleva biokaasu. Lähitulevaisuudessa, jos poliittista tahtoa riittää, on mahdollista tuottaa esimerkiksi aurinko- ja tuulivoimaloiden ylijäämäsihdöllä vetyä, jonka raaka-aineena on vesi. Tekniikka, jolla voidaan lämmittää ja tuottaa sähköä vaikkapa omakotitaloille ja liikuttaa autoa vedyllä, on jo olemassa. Vetyä voidaan varastoida ja kuljettaa kuten kaasua. Olemassa olevaa kaasuverkkoa sekä kuljetusvälineitä voidaan helposti muuntaa vedylle sopivaksi. Puoli vuosisataa sitten öljyteollisuus laittoi voimakkaasti vetytutkimukselle ja kehittä-

miselle kapuloita rattaisiin.

Sähkön tukku, jakelu

Kantaverkko on sähkön siirron valtakunnallinen suurjänniteverkko. Sähköä tuottavat voimalaitokset on yhdistetty kantaverkkoon joko suoraan tai välillisesti. Kantaverkon tehtävänä on jakaa sähköä maan kaikkiin osiin. Kantaverkko muodostaa useita silmukoita, joilla pyritään siihen, että häiriö yhdellä verkon osuudella ei pitäisi vaikuttaa laajempaan sähkönjakeluun. Kantaverkosta vastaa valtioemmistöinen Fingrid jonka tehtävänä on ylläpitää ja kehittää Suomen sähkönsiirron kantaverkkoa. Fingridin maanlaajuisen kantaverkon kautta kulkee noin 75 prosenttia kaikesta Suomessa käytetystä sähköstä. Yhtiön osakkeista 53,2 prosenttia on julkisyhteisöjen hallussa. Muut osakkeet jakaantuvat rahoitus- ja vakuutuslaitosten ym. kesken.

Jakelu sähkön käyttäjille

Sähkön tuotanto, kuluttajasiirto ja jakaminen sekä myynti tapahtuu Suomessa ja muissa Euroopan maissa jokuakin samoilla periaatteilla. Jakeluverkko kuluttajille on yksityisten yritysten ja osittain kuntien hallussa. Nämä toimivat myös sähkön vähittäismyyjiä. Lisäksi on sähkön myyntiyrityksiä, joilla ei ole omaa verkkoa. Yritykset määrittävät itse sähkön hinnan ja verkkomaksut. Ne päättävät myös kiinteät sulakekokoja ja siirtomaksut.

Tukkuhinta

Sähkön tukkuhinnasta päättää Nord Pool, joka on osakeyhtiömuotoinen Pohjoismaiden ja Baltian maiden Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan, Viron ja Lietuan kantaverkko-yhtiöiden yhdessä omistama sähköpörssi. Nord Pool Spotin kotipaikka on Norjan Lysakerin kunnassa. Keskeisiä toimijoita näillä markkinoilla ovat tarjontapuolella voimalaitoksia omistavat sähkön tuottajat ja os-

tajapuolella sähkön vähittäismyyjät sekä suuret teollisuuslaitokset, jotka ostavat tarvitsemansa sähkön suoraan pörssistä.

Esimerkkejä joistakin Suomelle haitallisista virhepäätöksistä

Nykyiseen voitontavoitteluun perustuvia vääriä päätöksiä, sekä myös EU/läntiseen valta- ja kaupapolitiikkaan perustuvia esimerkkejä, missä ilmaston muutos ja suomalaisten kuluttajien etu ohitettiin, löytyy useitakin. Tapaus Caruna sai alkunsa, kun Fortum luopui Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnastaan vuonna 2014. Toiminta myytiin Suomi Power Networks -nimiselle yhtiölle. Uudet omistajat olivat kotimaisia ja kansainvälisiä eläkesijoittajia, joiden omistusosuudet ovat First State Investments (40 %), Borealis Infrastructure (40 %), Keva (12,5 %) ja Elo (7,5 %). Kauppahinta oli 2,55 miljardia euroa. Seurauksena oli sähkön hinnan raju nousu kuluttajille. Suomen valtio menetti yhtiön verosuunnittelun johdosta verotuloja vuonna 2017 noin 12 miljoonaa euroa. Yhtiö hyödynsi porsaanreikää Suomen verolainsäädännössä, joka mahdollistaa alhaisemman veron käyttämällä alhaisemman verotuksen maassa toimivaa saman konsernin toista yhtiötä lainoittajana korkeamman verotuksen maan yhtiölle. Menetelmä perustuu tasevapaus-säännökseen, jonka avulla yhtiö voi vähentää korkotulot verotuksessa. Hallitus olisi voinut lainsäädännöllä estää edellä mainitun menettelyn.

Tasavirtalinkki Suomesta Norjan vesivoimaan

Vuosituhanen alussa hylättiin suunnitelma rakentaa Norjaan tasavirtalinkki (kaapeli), jolla olisi saatu Norjasta vesivoimaan perustuva sähköä. Vesivoiman tuotanto voidaan säädellä tarpeen mukaan. Norjan ylijäämäsihdöllä olisi saatu edullisesti, joka olisi vaikuttanut Suomen tukkuihin. Silloin tosin olisi pitänyt pysäyttää fossiilipoltto-aineella toimivia voimalaitoksia, joiden myyntivoitot olisivat pienentyneet ja kuluttajahinnat alentuneet tai eivät ainakaan kohonneet. Tasavirtalinkki on sähköyhteys, jolla voidaan siirtää sähköä pidempiä matkoja edullisemmin. Lähtöpäällä vaihtovirta muutetaan tasasähkö-

Talotekniikka kehittyä myös vanhoissa peruskorjattavissa taloissa. Tämä tarkoittaa myös lisää sähkön kulutusta. Tässä kohteessa on valaistus, lämmitys, jäähdytys, koneellinen ilmastointi, sähkösauna, keskuspölynimuri, lisääntyvä tietotekniikka ja viihde-elektronikka. Vesi- ja viemäriasennuksissa on saattolämmitykset. Vuonna 1892 alun perin höyrysahan työläisasunnoiksi rakennettu viidelle perheelle mitoitettu talo (kuva) on nykyään kahden perheen paritalo. Talo ja koko kortteli on suojeltu, mikä on asettanut peruskorjaukselle ja asennuksille erityisvaatimuksia. 1990 luvulla aloitetussa peruskorjauksessa on sovitettu nykyaikaiset vaatimukset vanhan kunnioittamiseen sekä perinteiden huomioiminen. Vanhoja tulisijojä on korjattu ja tehty uusia, omalla puolella keittiössä puuhella ja kolme muuta tulisijää (koko talo 7kpl.). Lämmityksessä vähän sähköön perustuvia kokeiluja. Sähkössä kaksoistariffimittaus (yösähkö) ja kaksisuuntainen sähkömittari. Tulisijojen lisäksi suorasähköpattereita, varaavia lattiaita, massavaraaja, ilmalämpöpumppu ja lämmön talteenotto. Nykyaikaisen sähköverkon lisäksi on rakennettu pienjännite tähtiverkko, koaksiaalikaapeliverkko (TV,video), Wifi verkko, autolämmittimen ja ulkovalojen kauko-ohjaus. Ulkorakennuksen rakentamisen yhteydessä sähkön kulutusta kompensoimaan asennettiin kaksikymmentä aurinkopaneelia (kuva) tehoitaan 5kw (5000w). Tuotosta kesällä riittää osa myyntiin sähköyhtiölle.

si ja vastaanottopäällä takaisin 50 Hz vaihtovirraksi, joka liitetään kantaverkkoon. Tasavirtalinkissä sähkön suunta voidaan muuttaa.

Kotkan merikaapeli

2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä vireillä oli hanke, jonka tarkoituksena oli lisätä sähköntuotantoa Venäjältä Sosnovyi Borista Kotkaan 1 000 MW:n tasavirtalinkillä, noin 8,7 terawattituntia vuodessa. Määrä olisi vastannut noin kymmentä prosenttia Suomen sähkönkulutuksesta. Kauppa- ja teollisuusministeriö hylkäsi Fingridin esityksestä joulukuussa 2006 United Power -yhtiön hakemuksen kaapelien rakentamisesta. Fingridin mukaan 1 000 MW:n sähköntuonnin lisäys Venäjältä olisi vaarantanut Suomen sähköverkkojärjestelmän. Energiamarkkinavirasto totesi elokuussa 2006 julkittullessa lausunnossaan, ettei Suomen kantaverkko kestäisi kaapelien aiheuttamaa sähkönsiirtoa ilman vahvistuksia kantaverkkoon ja uusien siirtoyhteyksien rakentamista Ruotsiin ja Baltiaan. Kotkan Energian mukaan Suomen kantaverkko taas olisi kestänyt

sähkön tuonnin. Kotkan merikaapelia kannattivat mm. SCA, Outokumpu ja Stora Enso. Ruotsi on kannattanut sähköä lisätuotantoa Suomen kautta pohjoismaiseen Nordpooliin. Tämän toteuttamiseksi Ruotsi kannatti siirtokaapelin rakentamista Olkiluodosta Ruotsiin, jolloin Ruotsi voisi käyttää Suomessa tuotettua ydinsähköä. Suomi puolestaan voisi korvata Ruotsin vientiä tuomalla lisää sähköä Venäjältä.

Koristeena kakulle oli jo valmiina suunnitelmät liittävät Suomi EU:n/lännen sähköverkkoon Viron yhteyden kautta. Rakennettiin Estlink, joka on kahden merikaapelin muodostama sähkönsiirtoyhteys. Estlink 1 otettiin käyttöön vuoden 2006 lopulla ja Estlink 2 vuoden 2013 lopulla. Kaapeleiden yhteensietä siirtokapasiteetti on noin 1 000 megawattia.

Tästä voidaan todeta, että Suomessa edetään sähkön tuotannossa yritysten voitot ja globaali valtiopolitiikka edellä ja unohtetaan suomalaiset sähkökuluttajat sekä ilmastokysymykset.

Kalevi Wahrman
Porvoo

Ihmiskunnan ekologinen jalanjälki on tullut vastaan

Hiljattain kosmologi Kari Enqvist kertoi Yle Radion Ykkösaamussa yllättävän uutisen, että "suomalaisten" määrä lisääntyy vauhdilla. Hän tarkoitti kuitenkin sitä, että kulutus lisääntyy maapallolla kohti suomalaisten kulutustottumuksia. Maapallon uhkakuvat eivät poistu, vaikka väestö ei enää lisääntyisi lainkaan. Kaikki vain haluaisivat kuluttaa niin kuin suomalaiset, sanoi Enqvist.

Jokainen tietää, että kulutus ja kaantuu kovin epätasaisesti eikä köyhillä ole suinkaan "kulutus- taakkaa". Moraalinen vastuu ylikulutuksesta lankeaa varakkaille. Esi- tyksen jälkeen syntyi vilkas keskustelu. Jos vaikkapa Kiinan ja Intian kulutus nousisi Suomen tasolle, tarvittaisiin vähintään kolme ja puoli maapalloa hyödykkeiden tuottamiseen. Suomalaiset olivat syöneet tämän vuoden eväänsä jo huhtikuun alussa, kertoi Enqvist.

Ihmiskunnan ekologin- en jalanjälki on tullut vastaan, samoin maapallon kyky tuottaa uusia luonnonvaroja ja käsitellä kasvihuonepäästöjä. Ilmaston lämpeneminen on tosiasia. Yhtenä osoituksena on Pohjoisen Jäämeren sulamisen seurauksena paljastuneet kolme saarta, jotka olivat

"ikuisen" jään alla.

Suomalaiset ovat Enqvistin mukaan ulkoistaneet oman elämäntapansa haittoja muualle. Energiatuotannon ja liikenteen tarvitsemia tuotteita sekä osittain myös elintarviketeollisuuden raaka-aineita on lähtöisin maamme ulkopuolelta. Toisaalta ulkomaiset yhtiöt ovat hyödyntäneet maamme luonnonvaroja ja jättäneet lähtiesään jälkensä siivoamatta. Toivotavasti uusi kaivoslaki korjaa tilanteen!

Ilmastonmuutoksesta ollaan erittäin huolestuneita, mutta yksi asia on vaiettu. Armeijoihin, asevarusteluun ja sotimiseen ilmastonmuutoksen torjunnassa ei kiinnitetä huomiota. Pelkästään armeijoiden ylläpito ja varustelu aiheuttaa kaikkia maailman hiilidioksidipäästöistä

10 prosenttia, sanoo FM, reservin luutnantti Alia Dannenberg Rauhan Puolesta -lehdeissä 1/2019. Mittavia päästöjä aiheuttaa myös itse sotimisesta, vaikka siitä ei ole saatavissa luotettavia arvioita. Jos maapallo tuhotaan sotimalla - sen jälkeen ei ole yrityksiä eikä niiden omistajia eikä omistajille jaettavaa voittoa. Kaikkien osapuolten takuvarma tuho tapahtuu juuri niillä opeilla, joita maailman armeijat harjoittavat varustelussaan.

Miten yksittäinen ihminen voi pelastaa maailmaa? Ensimmäkin vaatimalla, että sotilaallisen toiminnan päästöjä seurataan ja niistä raportoidaan aivan kuten muistakin päästöistä. Seuraava askel olisi ottaa kaikkien maiden sotavoimat ilmastotalkoisiin. Nämä seikat koskevat myös Suomea ja Suomen armeijaa. Ilmasto- talkoiden osalta asevarustelun rajoittaminen on olennaista, sanoo Dannenberg.

Elina Tala

Suomen maksut unionille nousivat

Meille esitetään, että suomalaiset maksavat vain 105 € vuosittain jäsenyydestään EU:lle. Tämä on "vaihtoehtoista totuutta", koska maksamme myös tullituloimme EU:lle. Niistä vain 20,23% jää maahamme. Lisäksi on myös muita lisävelvoitteita eli toisten maiden puolesta maksettavia jäsenmaksuja. Maamme poliitikot (lähinnä oikeistopuolueet) halusivat "hinnalla millä hyvänsä" pääsyt EU:hun, siksi he jäsenyysneuvotteluissa hyväksyivät myös muiden maiden jäsenmaksujen maksamisen.

Suomi maksoi viime vuonna EU:lle yhteensä 2 018 miljoonaa euroa. Tähän niin sanottuun kansalliseen maksuosuuteen liittävät maksut kasvoivat 424 miljoonalla eurolla toissa vuodesta. Tästä arvonlisäperusteisen jäsenmaksun osuus oli 302 miljoonaa euroa ja bruttokansantuloon perustuvan

maksun osuus 1 590 miljoonaa euroa. Lisäksi Suomen osuus Britannian maksuhelpotuksen rahoituksesta oli viime vuonna 127 miljoonaa euroa.

Viime vuonna Suomi keräsi EU:n puolesta 173 miljoonaa euroa tulleja ja sokerimaksuja, jotka tilitetään suoraan unionille. Tästä vain 35 miljoonaa euroa tuloutettiin valtion talousarvioon kantopalkkiona. Eli vain 20,23% näistä tullimaksuista jäi maahamme.

Nämä EU:n maksut huonontavat valtiomme hyvinvointipalveluja sekä haittaavat yhteiskunnallista kehitystä kansalaisten tarpeisiin.

Jori Porspakka
Tuusula

Historiallisen materialismin perusteista (2/1)

On palattava Marxiin ja Leniniin (3)

Askettaisen DSL:n liittokokouksen puolesta oli kutsuttu alustamaan Mikko Lahtinen aiheesta "Hegemonistiset kamppailut ja työväenliikkeen toiminnan lähtökohdat ja tavoitteet. Luennoissaan hän lähti liikkeelle Marxin kasvavasta merkityksestä. Alustaja nosti esiin kaksi teemaa. (1) Marx ennusti kapitalismin nopeaa kuolemaa ja proletariaatille vallankumoukselle nopeaa voittoa, joka ei ole toteutunut. (2) Kapitalismin lainsäätelyyn perustuen Marx ennusti proletariaatille väijäämistöntä kurjistumista, mikä sekin ei ole toteutunut. Vastapainona alustaja muistutti Manifestin tärkeimmistä teesistä "kaikkien maiden proletariaatti liittyykää yhteen". Sen hän esitti Marxin ja Engelsin ohjeena, jonka kautta työväenliike toteuttaa tehtävänsä (7). Näitä pohdintoja alustaja arvioi Antonio Gramscin ajatuksilla ja lanseerasi jopa käsitteen "Gramscilainen haaste".

Marx ja Engels kehittivät luokkateorialuokkaa

Alustajan pohdinnat eivät kaikkia vakuuttaneet. Marx ja Engels olivat vaikuttajia ja tiedemiehiä. Ensimmäisessä maailmassa he yhdistivät dialektikan ja materialismin ja löysivät yhteiskunnallisia ilmiöitä sääteleviä yhteiskuntakehityksen lainalaisuuksia. He todellakin odottivat porvarillisten vallankumousten vanavedessä proletariaatin vallankumousta. Ensimmäisessä maailmassa he ajattelivat vallankumousta kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen synnyttää pikkuporvariston

kemus, teoreettisen työn saavutukset sekä työväenliikkeen strategian ja taktiikan kehitystyö ym. Tällainen ajattelu johtaa kestävämpään ristiinriittöihin. Marxin ja Engelsin historiallisia saavutuksia olivat mm. materialismin yhdistäminen dialektiikkaan ja tämän siirtäminen yhteiskuntakehityksen tutkimiseen ja ymmärtämiseen sekä yhteiskuntatutkimisen saattaminen tieteelliseksi perustalle. Tämä kaikki muodosti perustan näkemyskäsityksen työväenluokan yhteiskunnallista vallankumouksesta ja siihen johtavasta strategiasta ja taktikasta. Jos Marxin ja Engelsin keskeisimmät tieteelliset löydöt nyt hylätään ja yritetään korvata se uudella

teoreettisella historialla, kuten kaikella kehityksellä, on suunta. Historiallinen materialismin perusajatus Marx esitti "Kansantaloustieteen arvostelua" esipuheessa seuraavasti: "Elämänsä yhteiskunnallisessa tuotannon ihmisen asettamat määrät, jotka vastaavat heidän aineellisten tuotantovoimien määräämistä kehitykseen". "Tähän sisältyy mm. tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden laki". Sen mukaan yhteiskunnallisen, poliittisen ja henkisen elämän prosessin määrää aineellisen elämän tuotantotapa, ih-

Edellisessä numerossa (KÄ 5/19) aloitimme historialliseen materialismin liittyvän artikkelisarjan, jota khittelemällä toimitamme lukukirjaisen historiallisen materialismin perusteiden opiskelun. Ensimmäisessä osassa käsitelimme kysymystä "Mitä on historiallinen materialismi ja mikä on sen tutkimuskohde. Nyt selvitämme yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitettä. Totesimme edellisen osan ingressissä, että työväenliikkeen hajaannuksen perussyö on, että meiltä puuttuu tänään yhtenäinen suunta luova tieteellinen maailmankatsomus. Saman asian sanoimme myös KÄ:n numerossa 3/18 artikkelissa "On palattava Marxiin ja Leniniin (3)". Siinä torjuimme myös silloin esitetyt väitteet, että materialistinen historiantäkytys olisi marxilaistaloudellisen vieras näkökanta. Oheinen kuva liittyy KÄ:n 3/18 kirjoitukseen.

2. Yhteiskuntataloudellinen muodostuma

Yhteiskuntataloudellisten muodostumien teoria on historiallisen materialismin kulmakiviä. Teorian mukaisesti yhteiskunnallinen kehitys on eheä lainmukainen prosessi. Tämä materialistinen historiakäsitys luo pohjan historian tutkimiselle. Karl Marx esimerkiksi tutki kapitalististen yhteiskuntataloudellisten muodostuman syntyä ja kehityksen lainalaisuuksia pääomassaan.

2.1.1 Yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsite

Yhteiskuntaelämän ja historian kehityksen perustana on aineellisten hyödykkeiden tuotantotapa. Mitään yhteiskunnallista ilmiötä ei voi ymmärtää ymmärtämättä sen synnyttänyttä tuotantotapaa. Yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitteessä heijastuu kaikkien yhteiskunnallisten ilmiöiden alisteisuus tuotannon materiaalisille suhteille. Yhteiskuntaelämän kaikki puolet ovat elimellisessä yhteydessä toisiinsa, minkä vuoksi Lenin luonnehtikin yhteiskuntataloudellista muodostumaa yhtenäiseksi, eheäksi sosiaalisiksi organismiksi. Näin ollen yhteiskuntataloudellinen muodostuma ei ole yksilöiden muodostama ryhmä eikä yhteiskunnallisten ilmiöiden mekaaninen summa. Kaikkia yhteiskuntaelämän osia on tarkasteltava yhteydessä toisiinsa. Juuri tätä eheää kokonaisuutta tarkoittaa yhteiskuntataloudellinen muodostuma.

Yhteiskunnassa tärkeimmät eli määräävät yhteiskuntasuhteet ovat tuotantosuhteet. Tuotantosuhteista löytyy objektiivinen kriteeri yhteiskuntaelämässä esiintyvän oleellisen ja ei-oleellisen määrittelyä varten. Tuotantosuhteiden erittely tekee mahdolliseksi havaita toistuvuus ja säännöllisyys eri maiden järjestelmissä. Objektiivisen kriteerin avulla määritellään, mikä historiassa on oleellista ja määräävää ja mikä johtuu määräävästä tekijästä eli on toissijaista. Porvarillinen historiakäsitys on yleensä subjektiivinen, jolloin niiden arvojen valinta, joiden kannalta historiaa arvioidaan, on mielivaltaista.

Yhteiskunnan historia on yhteiskuntataloudellisten muodostumien kehityksen ja vaihdunnan historiaa. Yhteiskuntataloudellisia muodostumia erotetaan yleensä viisi: (1) alkukantainen yhteisö, (2) orjanomistuksellinen yhteisö, (3) feodaalinen yhteisö, (4) kapitalistinen yhteisö ja (5) sosialistinen (kommunistinen) yhteisö. Alkukantaisen yhteisön aikana muovautui ihmisen ja syntyivät yhteiskunnan edelleen kehityksen edellytykset. Alkukantaisen yhteisön tilalle tulivat antagonistiset luokkayhteiskunnat. Näille muodostumille on ominaista eriarvoisuus, ihmisten riisto ja luokkien välinen taistelu. Kapitalismi on viimeinen luokka-antagonistinen muodostuma, kun taas kommunismi on epäantagonistinen. Nämä yhteiskuntamuodostumat eivät välttämättä ole perättäisiä, jollakin kansoilla kehitys voi hidastua ja jotkut voivat kehittyä yli kokonaisia muodostumia. Voi olla myös erilaisia siirtymäkausia. Kaikesta huolimatta historiassa esiintyy kuitenkin tiettyä toistuvuutta, säännöllisyyttä ja lainomaisuutta. Yhteiskuntataloudellinen muodostuma on yhteiskuntatyyppi, eheä sosiaalinen järjestelmä, joka toimii ja kehittyy omien erikoislainalaisuuksien mukaan kyseisen tuotantotavan perustalla.

2.1.2 Yhteiskuntataloudellisen muodostuman monimutkainen kokonaisuus

Marxilaisessa yhteiskuntatieteessä on muodostettu käsite "yhteiskuntataloudellinen muodostuma". Tämä perustuu siihen, että yhteiskunnassa vaikuttavat samaan aikaan useat erilaiset tekijät ja lainalaisuudet. Näistä voimme mainita esim: tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden laki, maantieteellisten tekijöiden vaikutus sekä perustan ja päällysrakenteen vuorovaikutus. Näiden suhteiden kokonaisuutta nimitämme yhteiskuntataloudelliseksi muodostumaksi. Sen aineellisena ja taloudellisena perustana on erilaisten hyödykkeiden tuotantotapa. Siis selkärakenteen vuorovaikutus. Näiden suhteiden kokonaisuutta nimitämme yhteiskuntataloudelliseksi muodostumaksi. Sen aineellisena ja taloudellisena perustana on erilaisten hyödykkeiden tuotantotapa. Siis selkärakenteen vuorovaikutus. Näiden suhteiden kokonaisuutta nimitämme yhteiskuntataloudelliseksi muodostumaksi. Sen aineellisena ja taloudellisena perustana on erilaisten hyödykkeiden tuotantotapa. Siis selkärakenteen vuorovaikutus.

ovat yhteiskuntataloudellisen muodostuman tärkeimpiä renkaita, jotka ilmenevät kussakin yhteiskuntamuodostumassa eri tavalla. Yhteiskuntataloudellisen muodostumaan kuuluu lukuisia muitakin vaikuttavia ilmiöitä, joita ei välttämättä aina voi sijoittaa mihinkään näistä em. renkaista. Näistä voisi mainita esim: puhekieli, perheen ja avioliiton muoto, historialliset ihmisyyteiset (suku, heimo, kansa ja kansakunta). Kehityksen kuluessa näiden kaikkien ominaisuuksien yhteisvaikutus ilmenee siten, että ne kaikki kokevat muutoksia. Alkuyhteisöissä tuotantotavassa ensimmäiset ihmisyyteiset muodot ovat suku ja heimo, feodalistisessa tuotantotavassa kansa ja kapitalistisessa tuotantotavassa kansakunta. Tuotantovoimien kehityksen mukana muuttavat tuotantotapa, puhekieli ja sen rakenne. Perheen ja avioliiton rakenne kokevat yhteiskuntakehityksen kuluessa muutoksia. Kaikki sosiaaliset ilmiöt ovat yhteiskunnassa elimellisessä yhteydessä toisiinsa joko suoraan tai välillisesti. Yhteiskuntakehityksessä ilmenee näiden kaikkien tekijöiden yhteisvaikutus ja se tekee yhteiskunnasta hyvin monimutkaisen sosiaalisen ja taloudellisen organisaation. Yhteiskuntataloudellinen muodostuma on siis monimutkainen dialektinen kokonaisuus, jossa kaikki vaikuttavat suoraan tai välillisesti toisiinsa.

2.1.3 Yhteiskuntakehityksessä toistuvuuden muutokset nopeita

Aikaisemmin yhteiskunnan historia ilmeni ihmisille satunnaisten tekijöiden kaootisena summana, jossa merkittäväksi tekijäksi saadettiin ymmärtää esimerkiksi hallitsijoiden ominaisuudet ja tekemiset. Historiallisessa materialismissa päästään selvälle ilmiöille yhteiskuntakehityksen lainalaisuuksista ja siitä, miten nämä yhdessä vaikuttavat toisiinsa ja synnyttävät kullakin ajalle ominaisen yhteiskuntataloudellisen muodostuman, jolle on ominaista kehitys ja toistuvuus. Elotomassa maailmassa toistuvuus voi olla pitkälläkin ajanjaksolla samanlaista, mutta sielläkin kehityksen tuloksena ilmiöiden toistuvuudessa tapahtuu kehitystä ja muutoksia. Varsinkin biologisessa ympäristössä kehityksen tuloksena toistuvuuden muutokset ovat selkeästi nähtävissä. Mutta nämä kaikki vaativat asioiden tieteellistä ymmärtämistä. Yhteiskuntakehityksessä toistuvuus on nopeaa ja siellä vanha yhteiskuntataloudellinen muodostuma korvautuu uudella ja täydellisemmällä. Yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitteen selvittäminen toi esiin yhteiskuntakehityksen kausittaisen luonteen, jota kuvaavat alkuyhteisöllinen, feodaalinen, kapitalistinen ja kommunistinen yhteiskuntataloudellinen muodostuma. Yhteiskuntakehityksen toistuvuutta voi hyvin mallintaa dialektiikassa kieltämisen kieltämisen lain kautta.

2.2.1 Tuotantotapa on yhteiskuntakehityksen tärkein määräävä voima

Elämän evoluution dialektisessa kehityksessä ihmiseen ja yhteiskuntakehitykseen suuntautuva linja miljoonia vuosia sitten löysi laadullisesti uuden ns. Ekologisen lokeeron. Se oli kyky tehdä työtä. Ihmiseen johtavassa linjassa työ muut-

tui valintaa ohjaavaksi tekijäksi (katso DMP luvut, 5 ja 6). Työn kehitys edellytti yksilöiden välillä laajaa järjestäytyntä yhteistyötä. Yhteiskunta oli työn ympäristö. Ihminen ei elä ilman ruokaa, asuntoa ja vaatteita. Niiden tuottamiseksi on tehtävä työtä. Samanaikaisesti työn edellytykset (tuotantoprosessi) tulee koko ajan uusintaa. Tässä yhä merkittävämmäksi nousee kysymys siitä, miten välttämättömän aineellisen tuotannon uusintaminen järjestetään, että samalla säilytetään ekologinen ja yhteiskunnallinen ympäristö äärettömään tulevaisuuteen elinkelpoisena ja koko ekosysteemille turvallisena. Ihmiselämä on mahdotonta ilman tuotannollista toimintaa ja siksi yhteiskuntakehityksen tärkein ja määräävä tekijä on aineellisten hyödykkeiden tuotanto ja sen uusintaminen. Yhteiskuntakehityksessä seuraavat dialektisesti toisiaan erilaiset tuotantotavat (yhteiskuntataloudelliset muodostumat), jotka eroavat toisistaan siinä miten hyödykkeiden tuotanto ja tuotannon edellytysten uusintaminen tapahtuu.

2.2.2 Tuotantovoimat ja niiden rakenne.

Ihmisyhteiskunta syntyi hyödykkeiden tuotannon kautta. Marxilaisen teorian mukaan aineelliset (ja sosiaaliset) elämänehdot määräävät lopulta koko yhteiskunnan luonteen ja sen kehityksen. Tuotantoelämä on ihmisyhteiskunnan perusta. Työprosessi on vuorovaikutus yhteiskunnan ja luonnon välillä. Tuottaessaan hyödykkeitä yhteiskunta kehittää työmenetelmiä, keinoja hyödyntää luontoa. Näitä hyödykkeiden tuotantomenetelmiä kutsumme tuotantovoimiksi. Tuotantovoimat ilmaisevat ihmisen suhteen luonnonvoimiin ja luonnonesineisiin, joita yhteiskunta käyttää aineellisten hyödykkeiden tuotantoon. Tuotantovoimat ovat ihmisen käytännöllisen toiminnan tulos. Tuotantovoimat koostuvat ensinnäkin työvälineistä ja tuotantokalustosta. Yhteiskunnallisiin tuotantovoimiin kuuluvat myös työn esineet, joita työvälineillä ja tuotantokalustolla muokataan tavaroiksi t. hyödykkeiksi. Kaikki työn esineet ovat luonnosta peräisiä. Työn esineitä on kahta lajia. Osa työn esineistä on ensimmäistä kertaa työn esineenä (maaperästä louhitut malmit tai kivihiili) ja toiset ovat läpikäyneet useita jalostusasteita (puolivalmisteet, raaka-aineet). Työn esineitä ja työvälineitä kutsutaan yhteisellä nimellä tuotantovälineiksi. Lisäksi tuotantovoimiin kuuluu tärkeimpänä tekijänä ihmistyö, työvoima. Ihmistyö on työvoiman tuotannollista kuluttamista. Tuotantovoimat ovat yhteiskunnallisen kehityksen kuluessa olleet jatkuvan dialektisen kehityksen kohteena ja kehittävät edelleen kiihtyvällä vauhdilla. Nykyaikaisen kapitalistisen ja sosialistisen yhteiskunnan tuotantovoimat ovat aivan eri tasolla esim: alkuyhteiskuntaan verrattuna. Yhteiskunnallisen tuotannon kehityksasteen ratkaisevin osi on ennen kaikkea tuotantokalusto.

2.2.3 Tuotantosuhteet

Tuotantovoimat ovat kuitenkin tuotannon toinen, sen materiaallinen puoli. Tuotannon toisen puolen muodostavat tuotantosuhteet, jotka ilmaisevat, missä suhteessa ihmiset ovat tuotannossa toisiinsa sekä

itse tuotantoon. Tuotantosuhteiden tyyppi määräytyy kolmen perussekän perusteella. Tärkein tuotantosuhteita määräävä tekijä on tuotantovälineiden omistussuhteet eli se kenellä on tuotantovälineet. Erotamme kaksi omistussuhteiden perustyyppiä: yhteiskunnallisen omistuksen ja yksityisen omistuksen. Kun tuotantovälineiden yhteiskunnallinen omistus luo keskeisimmän perustan yhteiskunnan eri jäsenten tasa-arvolle, niin tuotantovälineiden yksityinen omistus luo pohjan eriarvoisuudelle ja riistolle. Tämä perustuu siihen, että kun tuotantoa ei voi olla ilman tuotantovälineitä, niin tuotannon tuloksista myös valtaosa joutuu omistajien haltuun ja ne jotka eivät omista tuotantovälineitä joutuvat riippuvuussuhteeseen tuotantovälineiden omistajista. Alkuyhteisöissä tuotantosuhteissa yhteisö omisti yhdessä tuotantovälineet ja tuotannon tulokset. Orjanomistuksellissa tuotantosuhteissa suurmaanomistajat ja hallitsijat omistivat tuotantovälineet sekä usein myös sen ihmisen, joka teki työtä tuotantovälineillä. Feodalistisissa tuotantosuhteissa feodaaliherrat omistivat tuotantovälineet ja maan siten, että maata viljelevä ihminen oli sidottu maahan ja kulki sen mukana. Feodaaliherrat riivistivät alustalaisiaan erilaisilla veroilla ja velvoitteilla. Kapitalistisissa tuotantosuhteissa työlläinen on näennäisesti vapaa. Kapitalistit omistavat kuitenkin kaikki tuotantovälineet ja riistävät työlläisen työstä vastikkeettomasti lisäarvon. Sosialistisissa tuotantosuhteissa vallitsee uudelleen yhteiskunnallinen omistus, joka tekee mahdolliseksi suunnitella yhteiskunta- ja tuotantoelämää oikeudenmukaisella tavalla.

2.2.4 Yhteiskunnalliset, työnjaolliset- ja luokkasuhteet

Omistussuhteista määräytyy toinen tuotantosuhteiden tyyppiä luonnehtiva tekijä nimittäin ihmisten keskinäissuhteet tuotannossa. Näitä ovat toisaalta yhteiskunnallisten työnjaolliset suhteet sekä luokkasuhteet. Esimerkiksi maanviljelijä ja työlläinen muodostavat kapitalistisissa tuotantosuhteissa työnjaon. Edelliset tuottavat elintarvikkeita ja jälkimmäiset valmistavat muita käyttötavaroita. Viljelijästä poiketen työlläinen ei omista itse tuotantovälineitä, mutta eri tavoin työlläiset ja viljelijät ovat kapitalistien riiston kohteina. Ehdottomasti tärkein merkitys on kuitenkin luokkasuhteilla. Yhteiskuntaluokilla marxilaiset tarkoittavat ihmisryhmiä, jotka eroavat toisistaan sen perusteella, mikä on heidän suhteensa tuotantovälineisiin.

Alkuyhteiskunnallisissa tuotantosuhteissa ei ollut luokkakajoa, koska tuotanto (metsästäys, keräily) suoritettiin yhdessä ja siihen tarvittavat välineet (maa, pyyntijärjestelmät) omistettiin yhteisesti. Alkukantaisessa yhteisössä ei ollut pysyviä ihmisryhmiä, jotka olivat eronneet toisistaan yhteiskunnallisen aseman perusteella. Kehittyneessä orjanomistuksellissa tuotantosuhteissa perusluokkia ovat maanviljelijät, jotka omistavat maan ja siitä saatavat tuotteet, mutta maksavat valtiolle veroa. Toinen perusluokka olivat orjat, joita yksi-

Historiallisen materialismin perusteista (2/1)

Jatkoa sivulta 14

tyhshenkilöt sekä valtio omistivat. Kolmas luokka oli orjanomistajat, joille orjat tekivät työtä. Lisäksi jo orjayhteiskunnassa syntyivät käsitöläisten luokka, joka viljelijästä poiketen eivät tuottaneet tuotetta henkilökohtaiseen kulutukseen vaan myyntiin. Mitä pidemmälle orjayhteiskunta kehittyi sitä merkittävämmäksi orjat kävivät yhteiskunnalle. Orjat rakensivat tärkeitä yhteiskunnalliset rakennelmat ja pientalonpoikaiston ajaututtua velkaorjuuteen kehittyi orjien työhön perustuvia suurtiloja.

Feodalistisessa tuotantosuhteessa työtätekevä perusluokka muodostui ensin feodaaliherran hallitsemista talonpojista, joista kehittyi maaorjatalonpoikain luokka. Toinen perusluokka olivat feodalistiset maanomistajat. Feodaaliherra omisti maan ja maata viljelevä maaorja kuului itse maahan. Mikäli feodaaliherra myi maan, siirtyi orja sen mukana. Maaorjalta oli myös käytössään omaa maata, jonka korvauksena hän suoritti maanomistajalle työtä, luovutti tuotteita tai maksoi rahaa. Suuren merkityksen feodalistisessa käsitöläisten luokka, joiden työn tuloksesta kaupungit kehittyivät ja joista feodalismien sisälle muodostui porvaristo eli kapitalistien luokka.

Kapitalistisessa tuotantosuhteessa puolestaan perusluokat ovat työväenluokka, joka ei omista tuotantovälineitä sekä tuotantovälineet omistava kapitalistiluokka. Kolmas merkittävä luokka kapitalistisessa yhteiskunnassa on viljelijäväestö, joka omistaa itse maansa ja tuotantovälineensä. Sosialistisissa tuotantosuhteissa perusluokan muodostaa työväenluokka. Kokemus osoittaa, että kapitalismista kommunismin siirtymisen kaudella sosialistisissa tuotantosuhteissa oli kollektiivi- ja osuuskun-

ta- talonpoikaistoa, jotka omistivat tuotantovälineensä. Tämä omistumuoto on kuitenkin yhteiskunnallinen. Siirtymäkaudella on myös itsenäisiä viljelijöitä ja yrittäjiä, jotka omistavat itse tuotantovälineensä. Perustuoantovälineet socialismissa ovat yhteiskunnallisessa omistuksessa ja kapitalistiluokkaa ei ole.

2.2.5 Tuotannon jakomuodot

Kolmanneksi tuotantosuhteiden perustyytit eroavat toisistaan myös tuotannon jakomuotojen perusteella, jotka määräytyvät ennen kaikkea omistuksesta. Alkuyhteisössä tuotteet jaettiin kaikkien jäsenten kesken. Orjayhteisössä orjanomistaja sai kaiken orjien tuottaman tuotteen ja orjille annettiin se osuus, joka riitti pitämään hänet työkykyisenä. Feodalistisissa feodaaliherra sai tulonsa maaorjatalonpojilta maanvuokrana, joka voitiin suorittaa työnä, tavarana tai rahana. Maaorjatalonpoika taas sai osuutensa yhteiskunnallisesta työstä tekemällä osan työajasta työt omalla palstallaan tai siten, että tuotannosta erotettiin hänelle määrätty minimitoimintuloon riittävä osuus. Kapitalismissa työläinen luo työllään ensinnä oman työpalkkansa, sekä lisäksi lisäarvon, jonka anastaa kapitalisti. Yhteistä kaikille luokkakajoon perustuvilla tuotantosuhteilla on, että tuotantovälineiden omistaja anastaa eri muodoilla itselleen valtaosan työtätekevän ihmisen työn tuloksesta.

2.2.6 Tuotantotapa

Määrättyjen tuotantosuhteiden ja niiden pohjana olevien tuotantovoimien kokonaisuutta nimitetään tuotantotavaksi. Tuotantotapojen perustyyppinä ovat ihmiskunnan historian kuluessa esiintyneet edellä mainitut alkuyhteisöllinen tuotantotapa, orjanomistuksellinen tuotantotapa, feodalistinen tuotantotapa, kapitalistinen tuotantotapa

sekä kommunistinen tuotantotapa.

2.2.7 Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden laki.

Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välillä toimii kiinteä vuorovaihtelu ja riippuvuus, jota kutsutaan tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden laiksi. Tämä on yksi keskeisimpiä yhteiskuntakehityksen lakeja, joiden kautta dialektinen materialismi tutkii yhteiskuntaa. Myös marxilainen kansantaloustiede pitää tätä yhteiskuntien taloudellisten prosessien lähtökohdana. Filosofian tutkimuskohteisiin tämä laki kuuluu sen vuoksi, että se selittää kaikkien historian tunteiden tuotantotapojen yleistä kehitystä ja liikettä.

Mitä sitten ymmärrämme täällä lailla? Tuotantovoimat ovat aina kunkin tuotantotavan ja koko yhteiskunnan aktiivisin ja kehittyvin osa. Tuotantovoimat pyrkivät aina kehittymään eteenpäin, vaikkakin yhteiskunnallisista tilanteista johtuen kehitys voi olla nopeaa tai hitaampaa. Tämä kehitys näkyy konkreettisesti työvälineiden, tuotantokaluston, tuotantojärjestelmien ja -menetelmien, koneiden ja laitteiden kehityksessä. Tämä kehitys tapahtuu kuitenkin aina tietyssä yhteiskunnassa, tiettyjen tuotantovoimien ja tieteellisten mahdollisuuksien puitteissa. Tämä osoittaa, että vastoin monia käsityksiä, ihmisen äly ei ole tärkein historiallisen kehityksen liikevoima, koska tuotantovoimien kehitys on aina sidottu vallitseviin olosuhteisiin. Päinvastoin kuin tuotantovoimat, jotka kehittyvät jatkuvasti, tuotantosuhteille on ominaista, että ne pysyvät pitkään laadullisesti samanlaisina ja niiden kehityksessä tapahtuu vain määrällisiä muutoksia. Tämä merkitsee sitä, että tuotantovoimat pyrkivät kasvamaan yli niiden rajojen, jotka vallitsevat tuo-

Kuva: Heikki Männikkö

Maaailma elää muutoksessa. Tiede kehittyy, yhteiskunta muuttuu ja sen ristiriidat kärjistyvät. Oheisessa yhteiskuntataloudellisesta muodostumaa käsittelevässä osassa todetaan, että tuotantovoimat ovat se yhteiskunnassa aktiivinen osa, joka jatkuvasti muuttuu tahdostamatta riippumatta. Tuotantosuhteiden muutos taas vaatii kansan aktiivista toimintaa. Sen ehdoton edellytys olisi, että työkansalla on käytössään tieteellinen yhteiskuntatiede ja maailmankatsomus. Monestakin syystä tällä hetkellä näin ei ole. Maailmankatsomuksen osalta työväenliikkeen tieteellistä panostakin. Se vain tapahtuu silloin "pidemmän kaavan kautta." Tavoitteemme on, että työkansan kykenisi yhtenäisenä vieämään yhteiskuntakehitystä eteenpäin.

tantosuhteet muodostavat. Tällaisessa tilanteessa vallitsevat tuotantosuhteet, jotka aiemmin edistivät tuotantovoimien kehitystä alkavat muuttua tuotantovoimien kehityksen jarruksi. Tämä tuotantovoimien määrällinen kehitys alkaa synnyttää ristiriitoja vallitsevien tuotantosuhteiden sisällä. Esimerkiksi antiikin orjavaltioissa voitiin tuotantoa lisätä vallitsevien tuotantosuhteiden puitteissa ainoastaan orjien määrää lisäämällä. Tämä johti vapaiden talonpoikien tuhoutumiseen ja yhteiskunnan sisäisten oppositiivien voimistumiseen. Tänäpäin kapitalismissa usuoikeistolainen politiikka on johtanut tilanteeseen, jossa tuotannon kasvua kapitalismin puitteissa ylläpidetään ennen kaikkea heikentämällä kansan elintasoja ja perusturva. Seurauksena on köyhyyden ja työttömyyden pysyvä kasvu. Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden ristiriitoja voidaan korja-

ta ainoastaan palauttamalla tuotantosuhteet vastaamaan muuttuneita tuotantovoimia eli korvaamalla vanhat tuotantosuhteet uusilla. Tuotantovoimien määrällinen kehitys johtaa näin koko tuotantotavan laadulliseen muutokseen. Tämä laki on aina kaikkien yhteiskunnallisten vallankumousten taustalla.

Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden laki ei tietenkään ole ainoa yhteiskuntakehitykseen vaikuttava laki. Sen avulla voidaan kuitenkin tutkia ihmiskunnan koko historiaa. Jos historialliset tapahtumat ovat aiemmin näyttäneet irrallisina ilmiöinä, tuo tämä marxilainen lähestymistapa historiaan selkeyden ja logiikan. Tämä lähestymistapa antaa meille mahdollisuuden arvioida myös nykypäivää ja tulevaisuutta.

Filosofian työryhmä

Uskonto, vapaa-ajattelu, kommunismi

Kaukaisessa tulevaisuudessa uskonnot epäilemättä tulevat katoamaan tarpeettomina rasituksina ihmiskunnan historiasta. Mutta syvät jäljet ne ovat jättäneet ottaen huomioon, että järkevästi ajatellen niiden perusteet eivät pidä paikkaansa: mitään jumalaa ei objektiivisesta todellisuudesta ole löydetty. Jumala on jäänyt tyhjäksi sanaksi, jolle kohdetta ihmistajunnan ulkopuolelta ei ole havaittu.

Jumalankieltäviä henkilöitä on ollut kautta aikain, mutta varsinkin Ranskan 1700-luvun valistusfilosofi tekivät tyhjäksi idean jumalasta, joka määräisi ja suunnittelisi ihmisten elämää. Tuolloin uskonnoista vapaamielisen tai vastustavan käsityksen omanneista henkilöistä alettiin käyttää nimitystä vapaa-ajattelija. Suomen vapaa-ajattelijoisiin lukeutui huomattavissa määrin marxilaisen katsomuksen omaavia henkilöitä. Neuvostoliiton hajoamisen seurauksena tieteellisen ateismin tilalle mukaan alettiin ottaa vähemmän perusteltuja mielipiteitä.

Marxilaisuuden ohi meni mm. uusateismin nimellä kulkeva suuntaus. Vapaa-ajattelijain liiton puheenjohtajana ja Vapaa Ajattelija-lehden päätoimittajana lyhytaikaisesti toiminut Jussi K. Niemelä toteaa toimittamassaan "Mitä Uusateismi tarkoittaa?" -kirjas-

Kuva: Heikki Männikkö

Uskonnon merkitys luokkayhteiskunnassa on siinä, että hallitseva luokka tarvitsee ideologisen arvoperustan, johon perustuen luodaan yhteiskuntaa kattava hallitsemisen kulttuuri. Tästä syystä esim. Rooman imperiumissa kristinusko valittiin paikallisten uskontojen tilalle. Työväenluokan piirissä yhteinen arvopohja voi perustua vain tieteelliseen maailmankatsomukseen, dialektiseen ja historialliseen materialismiin. Vihreiden ym. piirissä on huomattu, että tieteellisten tiedon aikakaudella on mahdollisuus löytää tieteellistä oppia, joka tukisi ainoastaan porvariston etuja. Siksi kapitalismissa pitää "kynsin ja hampain kiinni" kirkon arvovallasta. Tällaisen pyyngin Helsinki ja seurakuntayhtymä rakensivat Kampiin v. 2012 myös kirkkoon kuulumattomien varoilla. Kuten aina kirkko ja luokkayhteiskunta kuuluvat yhteen. Olisi aika valtion erota kirkosta ja uskonnon sijaan opettaa tieteellistä maailmankatsomusta ja etiikkaa.

sa mm. seuraavaa: "Erityisen jyrkästi haluan sanoutua irti suomalaisesta vapaa-ajattelijaliikkeestä vaikuttavista vanhakantaisista ateisteista, joiden maailmankatsomus on marxistilinen ateistinen tieteellinen ateismi

eli dogmaattinen materialismi." Uusi Pori-lehdessä (5.4.2012) Niemelä vielä tähdentää: "Olen liberaali, vaikkakaan en kokoomuslainen. Kannatan esimerkiksi Natoa, ja olen aina inhonnut Neuvostoliittoa ja kom-

munismia ylipäättään.

Miten tuon kaltaisiin näemyksiin tulisi suhtautua? Tietenkin jokaisella on oikeus mielipiteeseen, mutta selviä virheitä vilisevät käsitykset ovat aina hieman arveluttavia esitettäväksi julkisesti. Historiallinen materialismi eli aineellinen todellisuuskäsitys ja sen dialektinen metodi ei perusteiltaan ole ollekaan dogmaattista muuta kuin niiden mielestä, jotka eivät asiasta oikeastaan mitään ymmärrä. Kun ei vaivauduta kriittisesti ajattelemalla ottamaan asioista selvää, ne hylätään, siinä esim. postmodernismin suosion salaisuus.

On sanottu, että aikamme muistuttaa aatteiden osalta korkeammalla tasolla samaa, kuin mitä se oli Marxin aikana 1800-luvulla. Ja tosiaan: uusateismi tuo esille hämmästyttävän paljon nuorhegeliläisten ja erityisesti Bruno Bauerin käsityksiä siitä, kuinka uskontoja tulee arvostella vailla ennakkoluuloja. Marxin aikana myös anarkismin suosio oli melko korkealla. Tänäpäin anarkismin haastaa muita aatesuuntia. Olisiko vielä nähtävissä anarkismi-kommunismin nousu? Ensimmäinen askel pois epäoikeudenmukaisesta kapitalismissa on kuitenkin sosialistisen talousjärjestelmän voima saattaminen.

Neuvostoliitto liittolaisineen romahti kapitalistien avustuksella. Ei siellä missään vaiheessa kommunismi toteutunut, joten hieman ihmettelen, miten voi inhota jotain sellaista, mitä ei vielä käytännön elämässä ole ollut olemassa.

Niinpä niin, kapitalistisen markkinatalouden uusliberalistisen vaiheen vallitessa, mm valta-media palvelee pääomaa, eikä läheskään aina edusta totuuden kriiteerejä. Ei voida sanoa, että on monta totuutta. Kyllä totuus ollakseen totuutta on yksi ja ainoa, jota lähestymme likimääräisesti ja vähäisemmässä määrin absoluuttisesti. Etä jokaisella on oma totuus, samanarvoinen muiden totuuksien kanssa, on virheellistä ajattelua eikä sitä kukaan käytännössä edes muodon vuoksi noudata.

Tieteellinen asennoituminen on paras tapa, mitä tulee suhteellisen ja likimääräisen totuuden etsimiseen. Ja sosialismin, kommunismin ensiaskeleen, tulee täyttää tieteen periaatteiden asettamat vaatimukset itseään korjaavana prosessina. Muuten saatetaan mennä pahasti harhapoluille, mikä taas haittaa yhteiskunnallista kehitystä kansanvaltaisempaan suuntaan.

Kai Leivo

Voiman Venäjä – Venäjän uhka

Suomen puolustusministeriön tilaama ja koordinoima, yli 40 asiantuntijan voimin työstetty **Voiman Venäjä** -hankkeen loppuraportti julkaistiin viime keväänä. Asiantuntijoille annettiin tehtäväksi arvioida Venäjän tilaa ja sen vaikutusta maan lähialueilla – tässä ta-pauksessa erityisesti Suomen näkökulmasta. Tutkimushankkeessa keskityttiin kolmeen pääteemaan; Venäjän ulkopoliittikkaan, sotilaalliseen puolustukseen ja maan sisäiseen kehitykseen.

Yksi tutkimuksen kiteytys on: ”Suomen ja Venäjän välillä vallitsee voimasuhteiden epäsymmetria sekä perustavanlaatuisen turvallisuuspoliittisten intressien ristiriita.” Mistä tällaisen olemassa olevan ristiriidan ajatus kumpuaa, sitä ei selvityksessä enempää avata? Se vaan on lähtökohta.

Jos ja kun Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tekijät ja toimijat lähtevät siitä, että ”Venäjä on toimillaan ja julkipuheillaan ylenkatsonut kansainvälistä sääntöpohjaista järjestystä ja turvallisuutta.” ja samalla tukeutuvat länteen, Natoon ja Yhdysvaltoihin, niin voinee kysyä, jääkö tässä jokin mahdollinen näkökulma huomiotta? Eikö juuri Yhdysvaltain nykyjohtaja ole syytetty tuon kansainvälisesti luodun säännösten ohittamisesta. Kun Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikasta vastaavan eliitin tilanearvio on tämä, sotilaallisen varustautumisen voidaan katsoa olevan välttämätöntä ja pide-tään helpompana perustella kansalle näitä uhkakuvia kehittämällä ja ylläpitämällä.

Ukraina

Tilanne Ukrainassa on raportin mukaan pakottanut ulkopoliittikan uudelleenarviointiin Euroopassa. ”Euroopan ja Itämeren alueen turvallisuus on heikentynyt. Venäjä valtasi Krimin ja synnytti Itä-Ukrainassa konfliktin.” Tällainen tilanearvio pakottaa tietenkin arvioitsijat tekemään tilanteen vaatimia johtopäätöksiä: ”Läntiseen yhteisöön kuuluvan Suomen turvallisuuspoliittinen ympäristö on muuttunut. Turvallisuustilanteen kiristymisellä Euroopassa ja Itämeren alueella on välittömiä vaikutuksia Suomelle. Sotilaallista voimankäyttöä Suomea vastaan, tai sillä uhkaamista ei voida sulkea pois.”

Tutkimuksen läpikäyvänä ajatuksena on jo tehtävänasettelusta alkaen arvioida itänaapuriiin liittyviä, mahdollisia kansainvälisen politiikan käännteiden mukanaan

tuomia uhkia. Lännessä vakiintuneeksi muodostuneen tulkinnan mukaan nyky-Venäjän muodostama uhka kulminoituu Itä-Ukrainan konfliktissa. Tyypillisesti tässäkin tutkimusraportissa ei edes mainita Maidanin aukion tapahtumia, eikä koko tapahtumaketjun alkuun saattajaa eli EU:n Ukrainalle tarjoamaa niin sanottua assosiaatiosopimusta, jonka selkeänä jatkumona olisi ollut Ukrainan liittyminen Euroopan Unioniin ja Natoon. Venäjän tulkinnan mukaan sillä oli legitiimi intressi vetää raja tähän. Raportissa ei arvioida tilannetta tästä näkökulmasta lainkaan. Euroopan Unionin asettamia pakotteita perustellaan Krimin tapahtumilla, mutta tällaisen tutkimusraporttien pohjalta ne voidaan katsoa olevan perusteltavissa Venäjän pelkän olemassaolon aiheuttamalla turvallisuuspoliittisella uhallalla.

Hankkeen asiantuntijajoukko oli jaettu kolmeen teemaryhmään edellä mainittujen asiakokonaisuuksien mukaan. Kunkin ryhmän kokoonpanot on lueteltu kirjan alussa, mutta ei aivan kaikkien, koska ”...osa ei työnsä tai tehtäviensä vuoksi halunnut nimeään julkaistavan.” Teemaryhmille asetettiin tehtäväksi laatia arviot neljän eri skenaarion kehitysnäkymän pohjalta. Ryhmien piti muodostaa tulevaisuuskuvat tilanteista, joissa Venäjä vahvistuu, heikkenee, pysyy nykyisellään tai hajoaa.

Venäjä vahvistuu

Venäjän talouden vahvistuminen samanaikaisesti riittaisen Euroopan Unionin ja Nato-suhteiden epävarmuuden kanssa ”...eivät antaisi Suomen turvallisuusratkaisuille nykyisen kaltaista lisäarvoa ja Venäjän suotuisa kehityskulku kaventaisi Suomen liikkumatilaa kansainvälisessä politiikassa.” jolloin ”Suomella olisi vaara jäädä yksin kiistoissa Venäjän kanssa.”

Tutkimuksessa kirjataan Venäjän talouden ja muunkin yhteiskunnallisen positiivisen kehi-

tyksen tuovan muassaan lisää mo-lemminpuolisia investointeja, sen oletetaan lisäävän positiivista mielikuvaa naapurista ja merkitsevän ruohonjuuritason kanssakäymisen lisääntymistä, kuten matkustelua, opiskelijavaihtoa, yms. Pelkän talouden näkökulmasta katsottuna tämä skenaario avaisi lisää investointi- ja vientimahdollisuuksia Venäjälle. Vaikka naapurin suotuisan kehityksen tuloksena tutkijat kirjaa-vatkin useita, molempien maiden kansalaisten kannalta positiivisia asioita mahdollisesti tapahtuvaksi, on raportin lopputulemana sotilaallisen puolustuksen näkökulmasta, että ”Suomelle syntyisi tarve sopeutua Venäjän laajempaan vaikutusvaltaan ja aktiivisempaan ulkoiseen toimintaan.” Ja ”Suomen puolustukseen varattuja resursseja todennäköisesti pitäisi kasvattaa.”

Venäjä heikkenee

Venäjän ”epäsuotuisa kehitys” eli talouden heikkenemisen ja kaikkinaisen taantumisen skenaarion toteutuessa tutkijaryhmä näkee kehityksen Suomen kannalta positiivisena. Talouden näkökulmasta tämä kehitys näkyisi lisääntyvänä tavaroiden ja palveluiden vientinä itään, ja vastaavasti energian lisätuontina sieltä. Tässä näkymässä Venäjän muodostama turvallisuusriski olisi alentunut, mikä edistäisi parempia toimintamahdollisuuksia nimenomaan talouden sektorilla.

Yksi heikentyneen Venäjän muodostamista uhkakuvista olisi maan eristäytyminen ja vähäisempi sitoutuminen kansainväliseen kanssakäymiseen yleensä. Naapurimaiden kulttuurinen vierautuminen ja mahdollinen lisääntyntyrä turvapaikan hakijoiden määrää kirjataan myös tämän kehitysnäkymän seurauksina. Itänaapurin huonon kehitysnäkymän tutkijat tulkitsevat antavan Suomelle mahdollisuuden tehdä itsellisemmin omia ulko- ja turvallisuuspoliittisia ratkaisuja, jolloin mitään merkittäviä sopeutumistoimia ei tarvittaisi.

Sotilaallisen puolustuksen kannalta heikentyneen Venäjän skenaarion toteutuessa ”Suomen turvallisuuspoliittinen asema säilyisi nykyistä vastaavana, kun lännen yhtenäisyys Venäjää kohtaan

Kuva: Asko Julkunen

Kun mietimme puolustusministeriön tilaaman ”Voiman Venäjä”-hankkeen loppuraporttia, tulee väkisinkin mieleen, että miksi lähtökohdaksi ei asetettaisi seuraavia skenaarioita: (1) Suomi ei liitoudu Naton kanssa, vaan pysyttelee puolueettomana, (2) Suomi peruuttaa Naton ja USA:n kanssa sovitun ”isäntämaa-sopimuksen”, (3) Suomi suuntautuu vain oman alueensa puolustamiseen ja peruuttaa päätöksen hyökkäysaseiden hankinnasta ilma- ja merivoimille ja (4) Suomi luopuu omalta osaltaan Venäjälle asetetuista talouspakotteista. Millainen mahtaisi olla teemaryhmien loppuraportti silloin?

säilyisi poliittisella tasolla.”, eikä ”Suomen puolustuksen rakentamista tarvitse merkittävästi muuttaa, mutta sen resursseja joudutaan perustelemaan laajemmin.”

Venäjä pysyy nykyisellään

Tilanne, jossa Venäjän nykyinen tilanne säilyy, tutkijat näkevät hyvin-kin tyydyttävänä status quo -tilana, mikä ”...ei edellytä merkittäviä muutoksia Suomen politiikassa tai talouden tai puolustuksen rakenteissa. Suomen kannalta nykyisen kehityksen jatkuminen on olennaisesti parempi vaihtoehto, kuin Venäjän suotuisampi taloudellinen ja sotilaallinen kehitys.”

Yhtenä nykytilaa muuttavana uhkana raportissa nähdään Euroopan Unionin hajanaisuus ja sen heikkeneminen. Tällöin Venäjä suhteellisesti vahvistuu, ja se nähdään tutkijapiireissä Suomen kannalta negatiivisena näkymänä. ”Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen selkänäoja on nykyisen kaltaisessa EU:ssa parempi kuin Venäjän suotuisan kehityksen myötä heikentyvässä EU:ssa.”

Takuuna sille, että jos Venäjä suuntaisi aggressiivisempaa painostusyritystä Suomea kohtaan, tutkijaryhmä näkee, että ”Suomen nykyisen kaltainen laajennettu kumppanuus Naton kanssa tuo jo sellaiseen turvaavaa pidäkettä.”

Venäjä hajoaa

Kehitysnäkymä, jossa Venäjän talou- dossa tapahtuisi hyvin merkittävä negatiivinen kehitys, romahdus, ja sen seurauksena maan alueiden eriytyminen ja hajautuminen, on

tutkijoiden näkemyksen mukaan ”...kuvatuista tulevaisuuksista kaikkien äärimmäisin ja siten myös epätodennäköisin.” Epävarmuus Putinin jälkeisen ajan Venäjän hallinnosta aiheuttaa tietenkin joukon kysymyksiä, joihin asiantuntijoillakaan ei ole vastauksia. Mennään liki science fiction-maailmaan, kun oletetaan Venäjän hajaantumisen johtavan maan kansanryhmien välisiin yhteenottoihin, jolloin ”Ääritapauksessa Suomi tulisi vedytyksi Venäjän sisällissodan osapuoleksi ja mittavien pakolaisaaltojen vastaanottajaksi.” Lohdullista kuitenkin on, että tutkijatkin pitävät tällaista tulevaisuudenkuvaa äärimmäisen epätodennäköisenä.

Lopuksi

Onhan siinä jonkinlaisen varjonyrkeilyn tuntuja, kun koko ajan väitetään Venäjän tehneen sitä ja sitä pahaa kansainvälisillä foorumeilla, ja koko ajan oletetaan vielä pahempaa olevan tulossa. Siksi pitää varautua kaikkeen kuviteltavissa olevaan. Suomen ja Venäjän, luonnonlakien määräämä, maantieteellinen likeysuus pitäisi näkyä kaikilla mahdollisilla inhimillisen elämän aloilla naapureiden sopuisana kanssakäymisenä, eikä niinkään kaikenlaisten uhkakuvien rakenteluna.

Presidentti Kekkonen sanoi aikanaan, että ystävät kannattaa hakea läheltä, viholliset - jos niitä yleensäkin pitää olla – mahdollisimman kaukaa. Se oli osuvasti sanottu.

Unto Nikula
Rovaniemi

Ystävyysvierailu Tulaan vahvisti Suomen ja Venäjän ystävyyttä

Suomi-Venäjä-Seura teki 75-vuotisjuhlamatkan Tulaan Venäjälle Moskovasta n. 200 km etelään. Ystävyysseuran 75-vuotiseen historiaan kuuluu keskeisesti sodan jälkeisen perustettu Suomi-Neuvostoliitto-Seura, jonka merkitystä ja toimintaa maamme ystävälisten- ja rauhanomaisten naapurisuhteiden keskeisenä toimijana ei voi aliarvioida. Näitä perinteitä Venäjä-seura on jatkanut viime vuosikymmenet. Tämän arvokkaan ystävyysseuran toimintaperiaatteen jatkuminen on Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolueettomuuspolitiikan kannalta nousemassa merkittäväksi tekijäksi tulevaisuuden kannalta. Ystävyysseuran arvokkaita perinteitä ja toimintalinjaa tukee Suomen kansan suuri enemmistö vastustamalla Nato-jäsenyyttä ja kannattamalla Suomen pysymistä sotilaallisesti liittoutumattomana ja puolueettomana maana, katsomatta ”Venäjää uhaksi Suomen turvallisuudelle.” Tällaisella tiellä on syytä jatkaa.

Matkamme kesti 5 päivää. Matkustimme yöjunalla Tolstoilla Moskovaan ja tulomatilla Express-yöjunalla Moskovasta Pietariin, josta jatkoimme Allegrolla Helsinkiin.

Tula on Helsingin kokon ”Venäläisten mestareiden kaupunki”. Mestareiden töihin perehdyimme Piparkakku- ja Samo- vaarimuseoissa aina 1700-luvun käsityötuotteista nykyajan tuotan-

toon uusissa tehtaissa. Erityinen merkitys Venäjän historiassa on Tulan aseteollisuudella 1300-luvulta tähän päivään asti sekä Tulan alueen sankarillisella historialla. Vierailuamme varten tehdyssä esitteessä kerrotaan, että ”Kaikkina aikoina Tulassa on asunut taitavia mestareita ja rohkeita sotilaita. Uudessa ”Sankareiden maa” näyttelyssä ao. museossa Tulan Kremlissä museokierros päät-

tyy 9. toukokuuta 1945 Saksan Valtiopäivätaloon, jonka seinään Tulan sotilaat kirjoittivat nimensä.

Vuonna 1941 Tulan asetehtaan toiminnan ansiosta Puna-armeija oli jo varustettu itselataavilla kivääreillä. Suuren isänmaallisen sodan aikana puolestoista kuu-kaudessa Tulan asetehtas kokosi yli 400 Maxim-konekivääriä ja 1100 tarkkuuskivääriä, sekä korjasi yli 300 panssarivaunua ja tykkiä ja muita raskaita aseita. Sotamuistomerkin ”Panssarijuna No13, Tulan työläinen” historia liittyy Tulan sankarilliseen puolustukseen v.1941, kun vihollisjoukot olivat lähestymässä Moskovaa. Tulan rautatieläiset rakensivat panssarijunan, jolla oli ainutlaatuisia ominaisuuksia. Tulan valtiollinen asemuseo Tulan Kremlissä on Venäjän vanhimpia ja mittavimpia näyttelyprojekteja, joka on toteutettu yhteistyössä Venäjän suurimpien

Kuva: Wikimedia Commons

Viime vuonna toteutettiin laaja Upa-joen rantakadun muutos- ja kunnostusprojekti. Alue on nyt hieno maisemapuisto.

Tulan rantakatu, Tulskaja Naberezhnaja, sijaitsee muinaisen Kremlin ja Tulan asetehtaan välissä. V. 2018 toteutettiin laaja Upa-joen rantakadun muutos- ja kunnostusprojekti. Alue on nyt hieno maisemapuisto. Siellä on kävely-

siltoja, urheilu- ja leikkialueita sekä museo- ja turistialue sekä pääsy joelle. Belousovin keskuspuisto on Tulan suurin puisto ja luonnon virkistysalue. Tämän arvokkaan kohteen pinta-ala on 143 hehta-

Jatkuu sivulla 17

Tukea Kansanäänelle

Reino Welling 80 e, Eira Kärki 20 e, Esko Rintala 110 e, Juha Kovanen 80 e, Unto Kiiskinen 20 e, Wanha Seppä 10 e, Viljo Heikkinen 20 e, Heikki Männikkö 36 e, Kalevi Wahrman 10 e, Espoon Leipäpappi 5 e, Kaija Siipainen 10 e, Tarja Männikkö 36 e, Kai Kontturi 50 e, Hannu Kautto 60 e, Hannu Ikonen 50 e, Reine Lindeman 20 e ja STP 3,93 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66
Keräyslupa: RA/2018/640 5.7.2018

Kansan ääni nro. 7/2019

Seuraava Kansan ääni 7/2019 ilmestyy (painetaan) maanantaina 16.12.2019. Kirjoitukset siihen pyydämme toimitukselle viikkoa ennen painopäivää 9.12.2019 mennessä. Uudenvuoden tervehdyskset tähän numeroon pyydämme palauttamaan perjantaihin 13.12.2019 mennessä.

Jymäytetäänkö meitä?

Lääkäri suositteli allekirjoittaneelle paksun suolen tähytystä. Sairaalaan tulikin kirje. Kerrottiin, että pääset tutkimukseen ja sinulle myönnetään palveluseteli. Sen avulla hakeudut tutkimukseen haluamallasi lääkäriasemalle. Palvelusetelin ja lääkäriaseman hinnan erotuksen maksat itse.

Kysyessani vastattiin, että erotus on 150 euroa. Ilman palveluseteliä, jonotusaika julkiselle puolelle on neljä kuukautta. Vastaava tapaus kirurgisen operaation osalta sattui Helsingissä tuttavalleni. Tämähän on yksityistämistä hallituksen hyväksynnällä? Äsken uutisoitiin, että Uusimaa voidaan jakaa viiteen maakuntaan. Yksi maakunta olisi Helsinki.

Eduskuntavaaleissa torjuimme sote-kaappauksen. Tämä osoittaa entisen menon jatkuvan. Pankaahan Rinteen hallitus seinää vasten.
Espoon Leipäpappi

Poliitikon ammatista

Huomioiden poliitikon ammatin aliarvioinnin pitää ihmetellä, kuinka runsaslukuisesti kansalaiset yrittävät politiikan saralla kyntää kivistä peltoa. Poliitikon kansanedustajalle asettamat ehdot ovat - tietääkseni riittää Suomen kansalaisuus. Suuresti epäilen, ettei kaikille kahdelleksadalle riitä järkevää työtä.

Helsingillä on omat houkutuksensa ja korruptiollalliset. Silloin viimeistään unohtuu, onko kyseessä oma suu vai yhteiskunnan kontin suu. Palkka on kohtuusuu- ri ja työ ei rasita, tosin kyseessä on pätkätyö. Neljän vuoden aikana ehti paljastua kansanedustaja, jonka suuret sanat ja lupaukset ovat olleetkin variksen valoja. Pahin vahinko on tapahtunut, jos liian herkkähipiäinen tulee valittua kansanedustajaksi. Harva saa kiitosta toimistaan, mutta ei pi-

dä järkyttyä asiallisesta arvostelusta. Jos ollaan arvostelun jälkeen järkyttyneitä ja lasketaan alleen, niin silloin on äänestäjien tehtävänä antaa loparit edustajalle. Hän ei tutkitusti ole omalla alallaan.

Politiikka ja asevarustelu ovat Suomessa harvinaisen kaksi-sikko, koskaan ei ole rahat niin vähissä, etteikö puoluetuen nostoon ja jenkkinen hyökkäyskoneitten ostoon riittä euroja. Hyökkäysaseilako Suomi tulee turvallisiksi, ei vaan turvattomaksi. Suomi altistuu Venäjän ensi-iskun kohteeksi. Pitää aina muistaa uuden hienon ase-teen tuhoamiseksi keksittävän vielä hienoimman ase-teen. Sota-orpona totean sankarivainajia olevan jo riittävästi. Sotahullut kapiaiset pikaisesti hoitoon.

Reino Welling,
Eläkeläinen Jämsänkoskelta

Uuden vuoden tervehdys

Kansanääneneen

Tervehdyskset palautetaan pe. 13.12.2019 mennessä Tommi Lievemalle (os. Auroorankuja 3 D 39, 02940 Espoo, 0407330466), Heikki Männikölle (os. Vellamonkatu 6 A 1, 00550 Helsinki, 0440103450) tai Kansanäänelle (os. PL 780, 00101 Helsinki). Henkilötervehdys 2 e, järjestötervehdys 10 e ja "laatikkotervehdys" (15 pmm) 10 e. Tervehdyskset maksetaan EU:n vastaisen kansanrintaman tilille: OKO FI08 5541 1420 0279 66. Merkitkää tiedonantoihin: "Uudenvuodentervehdykset"

Paikkakunta/ kaupunginosa/ kylä

"Marxilainen pyhäkoulu" jatkuu

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankatsomus antaa pitkän aikavälin suunnan. Se on meille yhtenäisen toiminnan perusta ja auttaa jäsenitelemään oikein ajan kysymyksiä. Siksi tutkimme marxilaista maailmankatsomusta säännöllisesti ja tuotamme siitä tutkimusaineistoa.

Kokoonnumme syyskaudella 2019 seuraavasti: joulukuussa la.14.12 klo 12.00, Keskustakirjasto Oodissa, os. Töölönlahdenkatu 4, Opintotila 5. Opintotapahtuman aiheena on "Eestin vapaussota". Aiheesta alustavan puheenvuoron käyttää Juha Kieksi. Seuraavan kerän kokoonnumme la. 11.1.2020. Perustiedot tästä tapahtumasta ilmoitamme Kansan äänen joulukuun numerossa (7/2019).

Kehotamme kertaamaan marxilaisuuden peruskysymyksiä. Hyviä perusteoksia ovat: Marx ja Engels: **Kommunistinen manifesti**; M. Iovtšuk, T. Oizerman, I. Štšipjanov: **Filosofian historia** (Progress, 1982); Viktor Afanasjev: **Filosofian alkeet** (Progress, 1976); Kommunistien Liitto: **Dialektisen materialismin perusteet**; Nevalainen- Peltonen: **Kansantaloustiede** (Kansankulttuuri).

Ajankohtaiset uudet julkaisut saatavilla

-Dialektisen Materialismin perusteet (5 e)
-Uuteen aikaan, Adam Smithistä Karl Marxiin, bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan (5 e)
-Opas Korean matkustaville: Millainen maa on Korean Demokraattinen kansantasavalta (18 e)

Julkaisujen välityksen postitse tilaajille hoitaa Juha Kieksi (juha.kieksi@saunalahti.fi), jolloin hintaan lisätään postikulut. Kirjaa saa myös Kansan äänen aktiiveilta. Tarkempaa tietoa julkaisuista Kommunistien liiton sivulta: www.kommunistienliitto.com.

Kommunistien liiton hallituksen kokous

Kommunistien Liiton hallituksen kokous järjestetään torstaina 9.1.2020 klo 18.00. Kokouspaikka on vielä avoin, mutta siitä ilmoitamme joulukuun Kansan äänessä (7/2019). Käsitellään talven ja kevään toimintaa sekä järjestöllisen ja ideologisen toiminnan kehittämistä ja mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) Talven ja kevään opintotoiminnan järjestäminen, (3) Kansan äänen 7/19 arviointi ja seuraavan numeron 1/20 sisällön ideointi, (4) Työkansan ilmasto-ohjelman kehittäminen, (5) Valmistellaan Kansan äänen järjestöjen osallistumista osuusliike HOK-Elannon edustajiston vaaliin.

Tervetuloa jäsenet ja ystävät

Suosittelimme kotisivuja ja blogeja

<http://uutisiapohjoiskoreasta.blogspot.fi/>
<http://heikkimannikko111.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/heikki.mannikko.1>
<http://kaikontturi.blogspot.com/>
<http://masanlaari.blogspot.com/>
<http://lievemaa.blogit.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/kalevi.wahrman>

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki
<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>
Danske Bank FI61 8058 0710 5328 82

Vapaa Sana

STP:n verkkoyhteisö
<http://suomentyoavaenpuolue.blogspot.com/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.

Kansan ääni
<http://www.kansanaani.net>

Kommunistien Liitto ry.
<http://www.kommunistienliitto.com>
SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys

Tilaa suomenkielisiä aineistoa Juche-aatteen!
www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 4308

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:
<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>
<https://vk.com/id430603986>

EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrintaman johtokunnan kokous pidetään lauantaina 23.11.2019 klo 12.00 Helsingin Valilassa hotelli Aavan "Piilo"-neuvotteluhuoneessa, osoite: Karstulantie 6. Helsingin keskustasta paikalle pääsee kaikilla Mäkelänkatua ajavilla busseilla mm. kaupungin sinitillä busseilla nro. 64, 65 ja 66 sekä ratikalla nro. 7. Jäädään pois Rautalammin- tien pysäkillä.

Käsitellään mm. seuraavia asioita: Asialistalla mm. (1) Kansan äänen järjestöjen vuoden lopun toimintakirje, (2) valmistautuminen alkuvuoden osuusliike HOK-Elannon edustajiston vaaliin, (3) Työkansan ilmasto-ohjelman kehittäminen, (4) tulevan opintotoiminnan suunnittelua ja (5) poliittisen tilanteen kokonais-arvio.

Kokouksen yhteydessä pidetään myös Kansan äänen toimituskunnan kokous, jossa arvioimme edellisen numeron (6/19) sisältöä ja valmistelemme lehden seuraavaa numeroa (7/19). Tervetuloa.

SFT toimii

SFT:n syyskauden opintoillat jatkuvat seuraavasti: maanantaina 18.11.2019 klo 17.00 ja maanantaina 16.12.2019 klo 17.00

Aiheena on vuosi 1939 ja ennen talvisotaa edeltäneet tapahtumat ja sotaan johtaneet syyt.

Opintoillat pidetään KTP:n toimistossa, os. Tikkuraitti 11 A 3. krs

Luentoja sisältöä koskevat tiedustelut: **Timo Kangasmaa**, e-mail, timo.kangasmaa@gmail.com. **Tervetuloa!**

Sodan- ja Fasismien vastainen Työ ry ja DSL:n opintokeskus.

Itsenäisyyspäivänä 6.12.2019 kokoonnutaan Valtakunnallisella Punaisten muistomerkillä Helsingin Eläintarhassa klo 11.00 missä lasketaan kukat 100 vuotta sitten kaatuneiden Työläisaitelijoiden muistoksi.

Liput mukaan

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry. sekä Sodan ja Fasismien vastainen työ ry.

POSTIOSOITE:

PL 780, 00101 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPAikka:

Botnia Print Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkoyhteisö)

